

bb 75. bemutatkozott a görög nemzeti színház

t ro/mm szb h szö la

1973. október 9.

a budapesti művészeti hetek alkalmából hazánkban vendégsze-
replő görög nemzeti színház társulata kedden nagy sikerrel mutat-
ta be a fővárosi operettszínházban aiszkhülosz „oreszteia, című
drámai trilógiájának első részét, az agamemont. szerdán a triló-
gia második és harmadik részét, az „áldozatvivők, -et és az „eumé-
niszek, -et játsszák egy műsorban. ezt a produkciót ismétlik meg
csütörtökön ugyancsak az operettszínházban. /mti/
--

bb.76. tűz a hejőcsabai cementgyárban

i/ms/tr/a/la

1973. október 9.

a keddre virradó éjjel a hejőcsabai cement-és mészművek
40 méter hosszú kábelalagútjában 600 folyóméter kábel és három
kapcsolószekrény kigyulladt. a miskolci tűzoltók nagy erővel
vonultak ki a helyszínre és rövid idő alatt eloltották a tü-
zet. az illetékes szervek vizsgálatot folytatnak a tűz o-
kának megállapítására. /mti/
--

bb.77. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 óráig
zárásig

a/la

1973. október 9.

- 74. időjárásjelentés
- 75. görög nemzeti színház
- 76. tűz
- 77. hírjegyzék

--

- v é g e -

21.10/a

- 52 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsébet

✓ 2/20

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. október 10.

bb.1. péntektől fut a távfűtő művek

i/-don/gg/szöa/hgy

1973. október 10.

a budapesti távfűtéses lakásokban a hivatalos fűtési idény
- október 15- előtt három nappal megindul a távhőszolgáltatás.
ezzel kapcsolatban ember károly, a távfűtő művek főmérnöke
elmondta, hogy október 12-én, 13-án és 14-én lesz a próbafű-
tés, majd a hónap közepétől teljes lesz a nagyüzem.

október 15-től a vállalatnak nemcsak a távfűtésbe kapcsolt
több mint 80 000 lakás folyamatos forróvíz ellátását, hanem a
rendeletben előírt hőmérsékletet is biztosítani kell, azaz a
szobákban 20 fokos, a mellékhelyiségekben, a konyhákban, az
előszobákban 16 fokos, a fürdőszobákban pedig 24 fokos meleg-
ről kell gondoskodnia. a rendelet szerinti hőmérsékletmende-
nütt garantálják, ha azonban enyhül az időjárás, kisebb hőfo-
ku forróvizet juttatnak a vezetékekbe.

a hőszolgáltatásban nem lesz fennakadás, mert - mint a
főmérnök mondta - a vállalat szakemberei a nyári nagyjavítási
időszakban megvizsgálták, s ahol szükséges volt kicserélték a
fűtést szabályozó műszereket. a belső kacsón pongrác uti lakó-
telepe 35 hőközpontjában új, ugynevezett utófűtőt építettek be.
ujpalotán a frankovics utcai lakótelepen és zuglóban a füre-
di uti lakótelepen a távvezetékek építésével, javítási munkái-
val szintén elkészültek. az óbudai fogyasztókat az idén a zá-
por utcai fűtőmű látja el. angyalföldön sikeres volt a béke
uti korszerűsített kazán főpróbája, ujjpalotán még az utolsó si-
mitásokat végzik a 11-es számú kazánon, de a hivatalos fűtési
idény kezdetére elkészül.
/folyt.köv./

- 1 -

2 /
M

bb.1./ péntektől.....folyt./-a

október 15ét követően csupán egy helyen nem tudják biztosítani a távhő-ellátást a fővárosban. a legfrisebb értesülések szerint még mindig bizonytalan a xxii. kerületi Leánykai lakótelep két épületének fűtése. az itteni lakásokat új kazánház fűti majd, amelynek építésével a kivitelező vállalat várhatóan október végére készül el. ilymódon a távfűtő művek a legjobb esetben november első hetében tudja megindítani a hőszolgáltatást./mti/

--

bb.2. kassák kiállítás

k/mm/szö/a/hgy

1973. október 10.

a petőfi irodalmi múzeumban pénteken délben kassák Lajos emlékének szentelt irodalmi és képzőművészeti kiállítás nyílik. a tárlat áttekintést ad a kiváló alkotó életművéről, számos festmény, eredeti kézirat és egykorú kiadványok szerepelnek a gazsaság dokumentációs anyagban./mti/

--

bb.3. emlékszobát létesítenek kőszegen Kiss János altábornagy hagyatékából

vid/fm/a/hgy

1973. október 10.

Kiss János, a mártírhalált halt altábornagy özvegye végrendeletében a szombathelyi forradalmi múzeumba hagyta férjének személyi tárgyait, - közölte kedden szombathelyen Gerse János, a forradalmi múzeum igazgatója, a múzeumi hónap alkalmából megtartott tájékoztatón. a hagyatékából 1974-ben a mártír halálának 30. évfordulója alkalmából kőszegen emlékszobát létesítenek. itt helyezik el Kiss János írászatát és más butorait, könyveit, a róla készült festményeket és az egyéb tárgyi emlékeket.

a hagyatékot a tervek szerint - mielőtt kőszegre szállítják - bemutatják a megyeszékhelyen is./mti/

--
- 2 -

M

bb.4. orvosi tanácsok az őszi öltözködéshez - sokan náthásak, de nincs járvány

i/vt/gk/szöa/a/hgy

1973. október 10.

napjaink időjárása egyértelműen őszi. reggel és este általában hűvös van, napközben azonban lényegesen enyhébb, szinte nyári az idő. ezzel függ össze, hogy az öltözködésben ilyenkor sokan hajlamosak a szélsőségekre. mivel ez veszélyeket rejt magában, ajánlatos figyelembe venni az orvosok tanácsait. véleményük szerint legjobban akkor védjük egészségünket, ha a hőmérsékletnek megfelelően, rétegesen öltözködünk. tizenöt-tizenhat fok felett, szélmentes időben felesleges a felsőkabát, 12-16 fok között pedig elegendő egy könnyű felöltő. 12 fok alatt célszerű átmeneti kabátot felvenni, ez főként a reggeli és esti órákra vonatkozik.

nem árt tudni azt sem, hogy a bőr párolgását a szemcsés, levegő-átbocsátó ruházat biztosítja. műbőr és vízhatlan ruha viselése egészségtelen, ilyen csak alkalmilag használjunk, nedvesség ellen, a bőr szellőzését sokkal inkább szolgálják az antilop-utánzatok, a hasított bőrkabátok, valamint a ballonok.

az esős időszak ugyan még nem köszöntött be, de néhány jótanácsal, erre vonatkozóan is szolgálnak az egészségügyi szakemberek. azt ajánlják, hogy esőben könnyű, vízhatlan és lehetőleg jól szellőző ruhát vegyünk magunkra. fontos a fehérmű gondos megválasztása is. kki hajnalom az izzadásra, vagy érzékenybőrű, ne viseljen műszálas fehérműt. műszálas ing, illetve pulóver alatt tanácsos pamut atlétatrikót, habselyem, vagy hablon fehérműt hordani.

az elmondottak figyelembe vételével általában elkerülhetők az ilyen időszakban eléggé gyakori, hirtelen, s legtöbbször náthával együttjáró - megfázások. erre mostanában elég sok a példa, de - amint ezt a fővárosi köjál-nál közölték - járvány nincs. természetesen, ha valakinél a megfázás a nátha lázzal jár, azonnal forduljon orvoshoz./mti/

--
- 3 -

M

bb.5.százötven hektárt szereznek vissza a balatontól

vid/ká-/a/hgy

mbáoue. október 10.

a balatonon félidejéhez érkeztek a nagyszabású program megvalósításával. a már feltöltött sídfok - széplaki,, ezüst part,, mintájára sídfok és balatonvilágos között folytatják a partrendezést. ezen a nyolc kilométer hosszú szakaszon a tó vízzel borított vonalában alakítják ki a partszegélyt, visszahódítva a víztől a száz év alatt elfoglalt területeket. eddig 4 kilométeres hosszúságban hajtottak végre partrendezési munkákat.

a négy évre ütemezett program első jelentősebb szakasza annak a tervnek, amellyel véglegesen rendezni kívánják a tó partját. a feltöltött területen már kialakul a majdani körsétány első nagyobb összefüggő szakasza is.

a balatonvilágos - sídfok partvonal kiképzésével és a partfallal elrekesztett vízszív feltöltésével csaknem 150 hektár hasznosítható szárazföldi területhez jutnak. a szabályozással javítják a fürdési lehetőségeket is, mert a strandolóknak kisebb utat kell megtenniük ahhoz, hogy uszásra alkalmas, mélyebb vizet találjanak. az új partszakaszt a tengerparti lidőkhoz hasonlóan képezik ki. a 30 méteres közvetlen parti sávot meghagyják közterületnek, ahol diszcserjékkel, fákkal beültetett és padokkal ellátott sétányt hoznak létre./mti/

--

bb.6. műszaki könyvujdonságok - ,, sláger,, az automatika

1/ró/gk/szó/a/hgy

1973. október 10.

a most megnyílt műszaki könyvnapok xii. országos sereg-szemléjén nyolc kiadó 45 ujdonsága mintegy 300,000 példányban várja a vásárlókat. az ujdonságok a tudomány és a technika szinte valamennyi területét felölelik.

/folyt.köv./

NA

- 4 -

bb.6./ műszaki.....folyt./-a

automatika, elektronika, építészet, gépészet, híradástechnika, közgazdaság, matematika, számítástechnika és a különböző szakágak megannyi érdekes hasznos műve szerepel az idei műszaki ujdonságok listáján.

korunk iparának egyik alapvető követelménye az automatizálás. nem véletlen, hogy a leggazdagabb választék éppen ebből a témából látott napvilágot. Leslie műve az ,, nc alkalmazási kézikönyv,, például a szerszámgépipar számjegyvezérlésű gépeinek használatához nyújt segítséget. az elektronika és elektrotechnika témakörben jelent meg Herpy Miklós: analóg integrált áramkörök című munkája. a mű részletesen elemzi az integrált egységekből felépített áramkörök tervezési módszereit és számítástechnikáját. az ipari elektronika alapjai című kézikönyv a gyakorló mérnök igényeit igyekszik kielégíteni. a tietze és schenk könyve az ,, analóg és digitális áramkörök,, az,, integrált és diszkrét félvezetők kapcsolástechnikája,, olyan témát ölel fel, amelyből a magyar műszaki irodalomban hasonló széles körű áttekintést nyújtó mű még nem jelent meg. régi hiányt pótol és a kor követelménye volt a,, számítástechnikai kislexikon,, megjelentetése.

ugyancsak nagy figyelem kíséri a munkaszervezést és -tervezést, irányítást. mogyin-zinger-korotyajev: az iparvállalati információáramlások vizsgálata és elemzése napjainknak ezzel az időszerű kérdésével foglalkozik, amelyről eddig csupán sokszorosított füzetek álltak a szakemberek rendelkezésére./mti/

--

bb.8. platános városrész pécsett

vid/ká/a/hgy

1973. október 10.

pécs legfiatalabb lakótelepe, a mecsekkel szembeni lankákon épülő kertváros, platános városrész lesz. akertészeti és parképítő vállalat ugyanis a platánt teszi az új lakótelep jellegzetes fájává. ez a legnagyobb koronájú, s egyben az egyik legszebb lombu és törzsű fánk, amely késő őszig díszlik. a kertészeti vállalat faiskolájában kereken ezer platáncsemete nevelődik, amelyek az új pécsi utcákat és tereket ékesítik majd. tizenöt éves, 8-10 méter magas, dus koronájú fák kerülnek a közterületekre. harminc mázsás földlabdával helyezik át a kifejlett platánokat, ezért kiemelésük és elültetésük egyaránt daruval történik. a fákat nem soronként, hanem csoportosan telepítik a házak közé./mti/

NA

--
- 5 -

bb.7. téli szálláson az óriáskigyók - jól fejlődik az emlőszaporulat a fővárosi állatkertben

i/ol/ol/ie/a/la

1973. október 10.

a nyáriasan meleg nappalok ellenére az állatkert lakóinak ,, naptára,, szerint is már jól benne járunk az őszben. agy lassan téli hpihenőre térnek a hazai rovarafaunát képviselő fajok: pete, lárva, avagy báb alakjában, téli szállásukra kerültek az óriáskigyók is, amelyek az idén első ízben töltötték a szabadban a nyári hónapokat. a hüllőház meleg terráriumában nemcsak infralámpák, hanem speciális talajfűtők is melegítik őket. a hüllőházban egyébként új lakók is érkeztek. a természettudományi múzeum két munkatársa az algériai sivatagból nemrégiben öt szarvas viperát és egy sivatagi varánusz gyíkot hozott a fővárosi állatkertnek.

új fajokkal gazdagodott a madár osztály réveállománya: csereképpen 4 fűtyűlő-és 4 csörgőréce érkezett címére. a nandufiókák keltezése megkezdődött; ezideig két kismadár bujt elő a tojásokból.

az emlős osztályon szépen fejlődnek az augusztusban született orosz lánkölykök. a három hónapos kis fekete párduckölykök már állandóan kint vannak a ketrec előtti kifutóban, az öt-hónapos,, nagyok,, pedig a tigrisház kifutójában láthatók. a gyapjas yak-család nemrég született koromfekete kisborja sok látogatót szórakoztat vidám ugrándozásával./mti/

--

bb.9. zene a muzeumban - kezdődik a fiatalok hangversenyévadja

i-/r6/gk/sz6/a/hgy

1973. október 10.

az országos filharmónia a petőfi irodalmi muzeumban pénteken este kassák Lajos emlékestet rendez. a műsorban tatay éva és vas zoltán iván előadóművész lép dobogóra és felhangzik balassa sándor,, requiem kassák Lajosért,, című zene-művének egy részlete is.

/folyt.köv./

NA

- 6 -

bb.9./ zene a.....folyt./-a

Szombat délután, valamint vasárnap délelőtt és délután is zeneakadémián tartják a fővárosi zeneiskolások, illetve a zenei általános iskolások számára az ,, európa muzsikál,, című hangversenybérlet első előadását,, olaszország,, címmel. - összesen 3600 fiatal számára. a műsorban vivaldi, bellini, donizetti, verdi és respighi művei szerepelnek. a más szimfonikusokat jancsovics Antal vezényli, közreműködnek: Forgách Júlia, Bende Zoltán és Várhelyi Endre, az operaház magánénekesei, s fel lép a hangversenyen az idei budapesti nemzetközi hegedűverseny második díjának nyertese, Barta Mihály is. /mti/

--

bb.10. 155 munkás az iskolapadban - 16 hetes általános iskolai tanfolyam a tiszai cipőgyárban

vid/fm/a/hgy

1973. október 10.

a mártfői tiszai cipőgyárban 155 munkás kezdte meg tanulmányait a dolgozók általános iskolájában, amelyet az idén először rövidített idejű, négy hónapos tanfolyamok formájában szerveztek meg. az 5400 főt - zömmel betanított munkásokat - foglalkoztató gyárban jelenleg minden ötödik dolgozónak hiányzik az általános iskolai végzettsége. ez pedig feltétele a szakmunkásbizonyítvány megszerzésének és így a nagyobb keresetnek is. az új oktatási forma lehetővé teszi, hogy a hallgatók egy év alatt két osztályt végezzenek el és már jövőre beiratkozzanak a gyárban szervezett tízhónapos szakmai tanfolyamra, amelynek befejezése után cipő- illetve gumipari szakmunkások lesznek.

a tanfolyamok részvevői - zömmel nők, és elsősorban fiatalok - a váltott műszakhoz igazodó órarend szerint járnak az iskolába, az oktatás költségeit pedig a gyár és a községi tanács közösen fedezi. a cipőgyár szocialista brigádjai és a szakszervezeti bizottság közösen vállalták, hogy a tanulást vállaló munkatársaikat segítik az alapfokú végzettség megszerzésében./mti/

--

NA

- 7 -

bb.11. sobri jóska históriája az asztallapon

vid/ká/a/hgy

1973. október 10.

Élete egyik legszebb alkotásába kezdett a dombóvárott élő szekeres István, a pásztorból lett népi iparművész. A 33 éves népművész fába és szaruba faragja szülőföldjének virágait, állatait és a betyárhistóriák alakjait. A tulipán-figurás támlájú két szék, sarokpad és dohányzóasztal készült. A diófa asztal lapját virágos futószél díszíti, s mind a négy sarkába más-más csárda-jelenetet faragott a mulató szegénylegényekről, sobri jóskáról a legendás betyárvezérről.
/mti/

..-

bb.12. Lopott gépkocsival, jogosítvány nélkül fuvarozott

1/bc/fk/szda/a/hgy

1973. október 10.

Miközben szabadságvesztés-büntetését töltött Koruzs László 33 éves budapesti lakos, lejárt a gépjárművezetői engedélye. Szabadult, s hogy visszaszerezze, újabb vizsgát kellett letennie., sajátosan,, oldotta meg a gyakorlás gondját: a dandár utcában beült egy nyitva hagyott teherautóba, a nála lévő indítókulcsok egyikével a motort beindította, s elhajtott. A gépjármű hamarosan meghibásodott, ezért sorsára hagyta. Két óra elteltével visszatért előbbi,, kiindulási pontjára,, s újabb tehergépkocsit vett jogosulatlanul használatba. A járművel este a lakása elé állt, majd másnap - nagyobb mennyiségű szeszital elfogyasztása után - az egyik butoráruháznál kiadóraktárához ment, s ott fuvarra vállalt. Ennek végeztével újabb fuvarra akart vállalkozni, de tilos helyen állt meg, s ezért figyelmeztették. A tilosból ki akart tolni, közben azonban nekiütközött a mögötte álló gépjárműnek, s azt megrongálta. A helyszínről - figyelmeztetés ellenére - elhajtott. Utközben rendőrtől igazoltatta, majd előállították véralkoholvizsgálatra. Megállapították, hogy ittasanak vezetett és nem rendelkezett jogosítvánnyal.

A fővárosi bíróság Koruzs Lászlót visszaesőként és folytatólagosan elkövetett lopásért, valamint közlekedési vétségért jogerősen egy évi és négyhónapi szabadságvesztésre ítélte és három évre eltiltotta a gépjárművezetéstől.
/mti/

..-

- 8 -

bb. 13. az atomenergiánál is nagyobb tartalék lehetőség Csütörtökön avatják a szegedi biológiai központot

i mir/tr/szö/il la

1973. október 10.

Csütörtökön adják át rendeltetésének a magyar tudományos akadémia legújabb kutató bázisát, a csaknem 350 millió forint költséggel létesített szegedi biológiai központot. Az ünnepélyes avatás alkalmával Straub F. Brunó akadémikust, az MTA Biokémiai Intézetének igazgatóját, a szegedi biológiai központ főigazgatóját kérdezte meg Miskolczi Péter, az MTI munkatársa:

Milyen új lehetőségeket teremt a most elkészült biológiai központ a kutatók számára: vannak-e az intézet kutatási tervében olyan megoldásra váró feladatok, amelyek eddig is foglalkoztatták biológusainkat, tanulmányozásukra azonban csak most, az új központ létrejöttével nyílik lehetőség?

- minden alapos kutatómunkához korszerű felszerelések kellenek. ezzel magyarázható, hogy a hazai kutatógárda csak fokozatosan - az ötvenes évek második felétől - tudott felzárkózni a nemzetközi biológiai kutatások élvonalába. ezt megfelelő műszerek nélkül soha nem értük volna el. elsősorban ebből a szempontból jelent ismét igen komoly előrelépést a szegedi központ - válaszolta a professzor.

az új kutatóintézetben a szakemberek szerint minden olyan fontos műszer megtalálható, amely a korszerű biológiai kutatáshoz nélkülözhetetlen. több tízmillió forintot költöttek ezeknek a műszereknek a beszerzésére; s közülük sok, az országban egyelőre csak Szegeden található. de - mint mondják - legalább ilyen fontos az is, hogy az új kutatóbázison - matematikusokkal együtt - a biofizikusok, genetikusok, biokémikusok és a növényélettan szakértői összehangolt munkaterv alapján dolgoznak majd. törekvésük az, hogy a biológia előtt álló feladatokkal komplexen foglalkozzanak: a professzor szerint már nem élő szervezet egyes alkotóelemeinek megismerése a biológia alapkérdése. a kutatók jól tudják, miből áll a szervezet. ezért inkább a molekulánál nagyobb és az elektromikroszkóppal még látható sejtek életfolyamatainak tanulmányozása a céljuk. ennek megfelelően az új intézet egyik legfontosabb kutatási területe a sejtmembránok - a sejteket körülvevő határhártyák - működésének tisztázása lesz.

/folyt.köv./
8.23/11

Teloto

- 9 -

bb. 13./ az atomenergiáról .... folyt./ il

Ez ma a biológia egyik legnagyobb feladata. ezeken a sejtmembránokon mulik, hogy mi jut be a sejtekbe, és mi távozik onnan. mondhatnánk: mintegy tökéletesen működő „export-import hivatal”, ez a hártya válogatja ki a sejt számára szükséges és felesleges anyagokat. hogy miként azt még nem tudják.

- a világ több kutatóintézetében keresik ennek magyarázatát, s meggyőződésem, hogy szeged ebben a kutatásban jelentős eredményeket ér el - fűzte hozzá aprofesszor.

a szegedi kutatók másik, hasonlóan fontos feladata a mesterséges sejttenyésztés tanulmányozása lesz. közismert, hogy a sárgarépa bármelyik sejtjéből - lombikban - az egész növény kifejtleszhető. ennek mintájára szegeden szeretnék kikísérletezni, hogyan lehet például a búzát is üvegben tenyészteni.

le - ha ez sikerül - mondta straub akadémikus -, elképzelhető hogy a sejtek „összeolvasztásával”, olyan buzafajtákat állíthatunk elő, amelyeknek az eddigénél lényegesen jobb a termelési adottságuk s tápértékük is sokkal magasabb az ismert fajtáknál. rendkívül fontos ez, mert a jelenlegi nemesítési módszerekkel legalább tíz év szükséges egy-egy új buzafajta előállításához és kipróbálásához. ha a laboratóriumi buzatenyésztést sikerül megoldanunk, ez az idő lényegesen csökkenthető.

új kutatási feladatot jelent a szegedi biológusok számára a rovargenetika és a rovarhormonok tanulmányozása is. a különböző méreg-alapanyagú rovarirtószerek - mint köztudott - csaknem kivétel nélkül károsak lehetnek egyes növényekre, és az emberek, állatok szervezetére. ezért olyan hormonszerű hatóanyagokat szeretnének kikísérletezni, amelyek a környezetre nincsenek hatással, a rovarok szaporodása azonban jól szabályozható velük.

a felsorolt konkrét feladatok megoldása mellett a biológia több fontos alapkérdésével is foglalkoznak szegeden. ezek közül az egyes életfolyamatok - például az anyagcsere, az idegrendszer működés - szabályozásának megismerését és a fotoszintézis folyamatának megértését tartják a legfontosabbnak. sok kutatót izgat annak tisztázása, hogyan tudnak a növények a levegőben lévő széndioxidból a napfény hatására cukrot előállítani.

/folyt.köv./
8.27/il

To 10/10

- 10 -

bb. 13./ az atomenergiáról .... 2. folyt./ il

- ha rájövünk, hogy a növényekhez hasonlóan a napfény energiáját, hogyan alakíthatjuk át kémiai energiává - mondta a professzor -, akkor az elhunyt joliot curie szavaival élve: sokkal több energiát nyerhetünk, mint amennyit az atomenergia segítségével az emberiség előállíthat.

a szegedi központ kutatási témáinak többsége szorosan kapcsolódik a mindennapi élet követelményeihez. ezt tükrözik az intézet oktatási céljai is: szeretnék, ha a nálunk képzett fiatalok az ott szerzett tapasztalataikat más intézeteknél és az iparban, a mezőgazdaságban is hasznosítanák.

- igen sok biológiai kutatóintézet működik a világon, de ezek többsége rendszerint vagy egy bizonyos kutatási irányt követ vagy egyetlen speciális témával foglalkozik, s tudomásunk szerint a világon még egy intézet sem foglalkozik a szegedihez hasonló átfogó vizsgálati területtel. ezért bizom abban, hogy a felsorolt kutatási témák közül egyikben-másikban sikerül megelőznünk más intézeteket. legalább is a versenyfutásban a szegediek mindig ott lesznek az elsők között. ehhez komoly segítséget jelent a ensz hozzájárulása: a nemzetközi fejlesztési program keretében - öt éven át - jelentős támogatást kapunk a legújabb műszerek beszerzéséhez és neves külföldi szakemberek közreműködéséhez - mondta befejezésül straub f. bruno akadémikus./mti-

..-

bb. 14. budapestben tanácskozik a szerzői jogi társaságok nemzetközi szervezete

1 ro/mm/szö/il hgy

1973. október 10.

október 18-án és 19-én budapestben tartja idei ülését a szerzői jogi társaságok nemzetközi szervezete /cisac/ drámairói tanácsa.

a drámairói tanács ülésének napirendjén számos időszerű kérdés szerepel, így - a többi között - a színházi szerzők helyzete a modern színpadi törekvések tükrében, a drámairók és a televízió kapcsolata, a fordító s átdolgozó fogalmának elhatárolása. az ülésen kazimir károly, a színházművészeti szövetség főtákarára beszámolót tart a magyar színházi életéről és a színpadi szerzők helyzetéről.

/folyt.köv./
8.34/il

To 10/10

- 11 -

bb. 14./ budapesten ..... folyt./ 11

az ülésen neves drámaírók vesznek részt számos országból: így jelen lesz diego fabbri olasz drámaíró, a cisac elnöke, l. f. rebello, a haladó gondolkodású és sok országban játszott szindarabjairól ismert portugál drámaíró, a tanács elnöke, aldo nicolaj olasz drámaíró, s a tanács magyar tagaként pedig - a szerzői jogvédő hivatal képviselőjében - örkeny istván./mti/

--

bb. 15. sikeres háromnegyed év a dunai vasműben

vid ká/11 hgy

1973. október 10.

a dunai vasmű dolgozói sikeresen zárták a háromnegyed évet. a műszaki mutatók javításával a termelékenység növelésével 350 millió forinttal teljesítették túl az év első kilenc hónapjára eső termelési tervüket.

a kohászok tervén felül negyven millió forint értékű vasat adtak. a martinászok tizenöt napos előnyt szereztek évestervük teljesítéséhez és úgy látszik, hogy az ideig is túlteljesítik az évi egy millió tonnás termelési szintet. a hideghengermű és a lörinci hengermű egyaránt hetven-hetven millió forint értékű többletermeléssel járult hozzá az eddig esedékes terv túlteljesítéséhez. a dunai vasmű tökéletes exportja az év első háromnegyed részében kedvező árak mellett nagyobb volt a tervezettnél. gazdaságilag is, minőségileg is állja a versenyt a dunaujvárosi lemez a tökéletes piacokon. /mti/

--

bbc 16. vállalati támogatással 248 munkáslakás épül martfűn

vid ká/11 hgy

1973. október 10.

több évre szóló munkáslakásépítési tervet dolgoztak ki a martfűi tiszai cipőgyárban és a megvalósítás első részeként megkezdtek kilencvennégy lakás alapozását. a gyár fizikai dolgozói-többségükben fiatal házaspárok, illetve többgyermekes családok-jutnak lakáshoz a vállalat támogatásával. a lakások árát ugyanis a hatvanezer forintos állami támogatáson kívül a cipőgyár hozzájárulása is csökkenti. átlagosan huszonnyolc ezer forint kedvezményes hitelt kapnak a dolgozók. a kölcsön egy részét-esetenként ötven-hatvan százalékát - pedig elengedi a vállalat a törzsgárdatagoknak. a gyár közelében négyszintes lakóházakban összesen 248 lakás épül./mti/

--

- 12 -

8.40/11

Talál

bb. 17. növekszik a kishatármenti forgalom szabolcs megye és a szovjetunió kárpátontuli területe között

vid ká/11 hgy

1973. október 10.

szabolcs szatmár megye és a szovjetunió kárpátontuli területe kereskedelmi szerveinek képviselői az előzetes tárgyalások után az elmúlt napokban állapodtak meg a kishatármenti forgalom keretében 1974-ben szállítandó áruk mennyiségében, választékában. az egyezmény szerint jövőre az ideihez képest mintegy 70 ezer rubel értékű áruval növekszik a kishatármenti forgalom. ez azt jelenti, hogy 1974-ben 450 ezer rubel értékű áru cserél gazdát. a szovjetunióból többek között kismotorkerékpárt, kerékpáralkatrészeket, rádiót, kályhacsempét, mészhidrátot, női harisnyanadrágot szállítanak férfi és női konfekció, lábbeli és kötött-áru ellenében./mti/

--

bb. 18. előfőzött rizs - nagyüzem a karcagi hántoló malomban

vid ká/11 hgy

1973. október 10.

a szolnok megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat karcagi rizshántoló malmában megkezdődött az őszi nagyüzem. az 1200 vagonos raktárral és számos technikai berendezéssel bővült üzem az ország rizstermesztésének mintegy felét - négyezer vagon szemtermést- dolgozza fel, s készíti elő kereskedelmi értékesítésre. a nagykunság hagyományos rizstermesztő gazdaságaiból eddig hétszázötven vagon termést vettek át és 250 vagonnal dolgoztak fel. naponta huszonnégy vagon szemet hántolnak, csiszolnak és öt vagonnal egy kilos tételekben csomagolnak, a szakemberek szerint kitűnő az idej rizstermesztés minősége.

a minőséget egyébként új technológiai eljárásokkal is javítják, a vállalat a karcagi tsz-ekkel kooperálva négyszáz vagonos, úgynevezett szellőző-padot létesített, amely biztosítja a tárolt szemek levegőztetését. ezzel megkezdődött az óránként negyven vagon teljesítményű dán szárítóberendezés próbaüzemeltetése is.

a karcagi üzem a közeljövőben újdonsággal is jelentkezik. tervbe vették az előfőzött, celofánba csomagolt rizs előállítását. ennek előnye, hogy a háziasszonyok három perc alatt előkészíthetik tálaláshoz a rizst. a vállalat szakemberei a napokban utaznak az ndk-ba a módszer tanulmányozására, a gabonaipari tröszt szakemberei pedig megkezdtek a tárgyalásokat az előfőzött rizshez szükséges gépi berendezések beszerzéséről./mti/

--

8.45/11

- 13 -

bb. 19. halálos és súlyos közlekedési balesetek

tm/il hgy

1973. október 10.

a 10. kerületben, a harmat utca 78/c. számú háznál álló jármű előtt figyelmetlenül lépett az uttestre koczka sándor 35 éves segédmunás, és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

Lóczy Imre 42 éves autóbusszvezető, egy 125-ös jelzésű autóbusszal szabálytalanul előzött, és ezzel a 15. kerület ötvös utca 63. számú ház előtt hirtelen fékezésre kényszerített egy 25-ös jelzésű autóbust, amelynek utasai közül dr. Almási Károlyné 62 éves nyugdíjast súlyos, nem életveszélyes, egy másik személyt könnyű sérüléssel szállították az sztk-ba. Lóczy Imre ellen eljárás indult.

a 11. kerületben, a budafoki ut és hengerfalom utca kereszteződésében Homola Zoltán 21 éves gépkocsivező, tehergépkocsival nem adta meg az elsőbbséget, és összeütközött egy motor-kerékpárral, amelynek vezetőjét Czimmer Tibor 20 éves lakost, súlyos, nem életveszélyes, utasát könnyű sérüléssel szállították a mentők kórházba. Homola Zoltán ellen eljárás indult.

a 3. kerületben, a Filatorai Gáti Hív megállónál Fazekas Ferenc 54 éves váltókezelő, Pomázi lakos szabálytalanul haladt át a síneken, és egy Hív szerelvény elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

Kecskemét és Helvécia között Kóbor Zoltán 18 éves Kecskeméti Londoner segédmotoros kerékpárját figyelmetlenül vezette, s közben nekiütközött egy tehergépkocsinak. a baleset következtében a kerékpáros olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

Kecskemét belterületén Farkas Antal 23 éves gépkocsivező, volán autóbusszal figyelmetlenül vezetett és elütötte Deák Ferencné 30 éves gyermekgondozó, valamint 7 éves Ferenc nevű gyermekét. a baleset következtében a gyermek olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. Deák Ferencné könnyű sérülést szenvedett. eljárás indult a gépkocsivező ellen.

/folyt.köv./
10.10/11

Telóke

- 14 -

bb. 19./ halálos .... folyt./ 11

Békés megyében Dombegyháza határában Bus István 42 éves tsz-tag, figyelemtlenül vezette motorkerékpárját nekiütközött a kivilágítatlan kerékpárján haladó Juhász György 72 éves tsz-nyugdíjast. a baleset következtében Bus István olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a kerékpárost súlyos állapotban szállították kórházba.

Borsod megyében Mezőkövesd belterületén Tancos Béla 27 éves főelőadó motorkerékpárjával gyorsajtás közben elütötte Pázmándi Józsefné 81 éves nyugdíjas, Mezőkövesdi lakost, aki a helyszínen meghalt. a motorkerékpár vezetőjét súlyos állapotban szállították kórházba, utasa könnyebb sérülést szenvedett.

Tata és Tatabánya között egy felüljáró építkezésénél Pálfi László 22 éves salgótarjáni gépkocsivező egy homokbuckáról lecsuszva az arra haladó volán gépkocsi alá csuszott, amely halálra gázolta./mti/

--

bb. 21. vevő-ankét a Luxus áruházban

t ol/tm/il 1e

1973. október 10.

negyedszer rendezték meg Szerdán a Luxus áruházban az utóbbi években már hagyományossá vált vevő-ankétot. csaknem 200 állandó vásárlót kértek fel, hogy írásban, illetve személyesen fejtsek ki véleményüket az áruház üzletpolitikájáról, kínálatáról.

az ankétot vezető Czeglédi Józsefné igazgató elmondotta, hogy az áruház éves forgalma mintegy 220 millió forint, és évente körülbelül 750 000 vevőt szolgálnak ki. jól felkészültek az őszi-téli szezonra is, profiljuknak megfelelően igyekeznek különleges választékot nyújtani. rendszeres kapcsolatot tartanak fenn olyan nagy külföldi partnerekkel, mint például az ndk-beli exclusiv áruház és a lengyel moda polska, s évente két alkalommal francia, olasz stb. árukkal is bővítik a kínálatot./mti/

--

11.30/11

10/230

- 15 -

bb. 20. kisz védnökség a barcsi panel -parketta gyártó üzem építése felett

vid il kz

1973. október 10.

védnökséget vállaltak a kivitelezésben érdekelt vállalatok kisz tagjai a somogy megyei erdő és fafeldolgozó gazdaság barcsi fűrésztelepén több mint kétszáz millió forintos költséggel felépülő évente 600 ezer négyzetméter kapacitású panel -parkettát gyártó üzem beruházása felett.

az erről szóló okmányt szerdán barcon ünnepélyes keretek között irták alá. a munkák összehangolására, az érdekelt szervezetek közötti jó kapcsolat megteremtésére operatív bizottságot is létre hoztak. ezenkívül megállapodtak abban is, hogy az építkezési munkák meggyorsítása érdekében szocialista munkaversenyt indítanak, kommunista műszakokat tartanak. a cél az, hogy a vállalt határidőre - 1974. június 30-ra - az üzemet átadhassák rendeltetésének./mti/

--

bb. 22. a fővárosi vízművek közli,

il bs

1973. október 10.

hogy hálózat-átalakítási munkálatok miatt október 11-én csütörtökön 7 órától 21 00 óráig a budai terület magasabb részein előreláthatólag nyomáscsökkenéssel, illetve időszakos vízhiánnyal kell számolni./mti/

--

bb. 23. csapadékviz csatorna épül balassagyarmaton

vid kz/il hgy

1973. október 10.

csapadékviz elvezető csatornát építenek balassagyarmaton tizenhatmillió forintos költséggel. a hozzá csatlakozó közművet a magyar és a csehszlovák fél megegyezése alapján - a szlovákgyarmati oldalon alakítják ki, mivel a régi ipoly-meder balassagyarmati partja már teljesen beépült.

/folyt.köv./

10/1230

- 16 -

bb. 23./ csapadékviz .... folyt./ il

a város régi bűzös, egészségtelen csapadékviz gyűjtőjét felváltó új létesítmény kivitelezése két lépcsőben történik. az első több mint egykilométeres zártrendszerű szakasz építését szerdán kezdte meg és 1975 elejére fejezi be az északmagyarországi vízügyi igazgatóság kivitelező vállalata. a második szakaszt 1976-ban adják át rendeltetésének./mti/

--

bb. 24. új óvoda-társadalmi összefogással

vid kz/il hgy

1973. október 10.

szerdán az új tanév indulása óta immár a harmadik óvodát adták át debrecenben. társadalmi összefogással épült. mind a három új gyermekintézmény munkásnegyedben helyezkedik el. a szerdán felavatott 3.3 millió forintos költséggel épült új, korszerűen berendezett óvoda hetvenöt gyermeket fogad. a negyedik ötéves terv hátralévő részében - állami beruházásból és társadalmi összefogással - még további 800 óvodai helyet építenek debrecenben./mti/

--

bb. 25. fenyő andor

il hgy

1973. október 10.

a munkásmozgalom régi harcosa 88 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása október 19-én pénteken 11 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp 11. kerületi bizottsága

/mti/

--

bb. 27. köpeczi béla akadémikusnak,

hi/il hgy

1973. október 10.

a magyar tudományos akadémia főtitkárának vezetésével szerdán delegáció utazott varsóba, a szocialista országok tudományos akadémiai vezetőinek 8. értekezletére./mti/

--

17 -

10/1230

bb. 26. naponta a 489 tonna sütőipari terméket kap pest megye -
ülést tartott a megyei tanács vb

vid gö/kz/1l hgy

1973. október 10.

a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén többek között megvitatta a sütőipar fejlesztésének tapasztalatairól készült jelentést. az ország legnépesebb megyéjében csaknem 900 000 lakos ellátásáról négy vállalat, nyolc tsz-sütőüzem és 40 pék-kisiparos gondoskodik. az elmúlt években 55 millió forintot költöttek a sütőipar fejlesztésére, s így az idén már naponta 489. 5 tonna termék, kenyér, péksütemény, kerül az üzletekbe. ez 35 tonnával több az 1970. évinél. a megyében - akár hazánk más területén - csökken a kenyér fogyasztása, ugyanakkor jelentősen növekszik a péksütemények kereslete. az idén már 157. 1 millió péksüteményt készítenek a megye üzemei, 28 millióval többet mint 1970-ben. ennek ellenére néhány községben még mindig nem tudják kielégíteni az igényeket egyes süteményfajtából./mt1/

--

bb. 28. megvizsgálták a levegőszennyezettség és a légúti megbetegedések összefüggéseit borsodban

vid kz/1l hgy

1973. október 10.

a borsod megyei területi levegőtisztaságvédelmi bizottság felkérésére egy orvoscsoport vizsgálta meg a megyei iparkörzeteiben a levegőszennyezésnek az emberi szervezetre gyakorolt hatását. a vizsgálat eredményei szerint a megyében több veszélyes góc alakult ki, köztük van miskolc, ózd, kazincbarcika, leninváros és a borsodi ércelőkészítőmű környéke. e területeken főképpen por és továbbá nitrogén gázok szennyezik a levegőt.

az idült légcsőhurutban szenvedő férfiak száma ózdon és kazincbarcikán csaknem hatszorosa a sátoraljaujhelyinek. a nőknél - akik nem követlenül szívják be a munkahely poros levegőjét az arány négyeszeres. hasonló a helyzet az asztmatikus megbetegedések-nél is. itt azonban ugyanugy mint a tüdőtágulatos eseteknél, a nők aránya már kedvezőbb.

külön megvizsgálták a légszennyezettség hatását a csecsemő- és gyermekkoruaknál. azt tapasztalták, hogy amíg sátoraljaujhelyen az összes esetek alig 1,5 százaléka esik csak a nulla-tizennégy éves korosztályra, addig ez az arány leninvárosban harminc-négyvenöt, kazincbarcikán huszonöt-huszonnyolc, ózdon pedig tizen-nyolc százalékos.

/folyt.köv./

- 18 -

bb. 28./ megvizsgálták .... folyt./ 1l

a bizottság aggasztónak találta a nulla-tizennégy éves korosztálynál a légzőszervi megbetegedésben szenvedők magas arányát.

a jelentés alapján javaslatokat tesznek, hogy a fiatalok több időt töltsenek szabad levegőn. fokozzák a munkahelyi ártalmak megszüntetését. a vizsgálatokat más megbetegedések összefüggéseinek vizsgálatára is kiterjesztik. az eddigi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy egyes betegségek kialakulásánál jelentős szerepe van a levegő szennyezettségének, ami a magas táppénzállományban is megmutatkozik./mt1/

--

bb. 29. időjárásjelentés

1l bs

1973. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti 10-én 12 órakor

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

szárazföldünk déli és középső részének időjárását a gyenge, lezálló légmozgások irányítják. hatásukra az ibériai félszigeten, az alpok és a kárpátok térségében csendes, a reggeli ködöktől eltekintve száraz, napos az idő, a hőmérséklet az évszaknak megfelelően alakul. a brit szigeteken, nyugat és közép-európa északi felében, valamint a balti tenger térségében változékony, hűvös több felé csapadéks időt okoz, a sarkvidékről és az óceánról áramló különböző hőmérsékletű és nedvességtartalmu légtömegek együttes hatása. a következő harminchat óra folyamán a kárpát medence időjárása lényegesen nem változik, folytatódik a szép őszi idő.

hazánkban kedden, száraz, napos idő volt. a hajnali és a reggeli órákban sok helyen köd képződött, amely a délelőtti folyamán feloszlott. a ködök feloszlása után 6-9 óras napsütést észleltek. a hőmérséklet napközben a dunántúlon 16-20, máshol 20-23 fokig emelkedett, ma hajnalra általában 1-9 fokig hűlt le a levegő, a balaton környékén és a fővárosban 10 fokot mértek. a hajnali órákban főként nyugaton helyenként köd képződött, amely 11 órára mindenütt feloszlott, utána folytatódott a derűs, napos idő. a hőmérséklet 11 órára 13-19 fokig emelkedett.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 14,9 fok volt, 2,2 fokkal magasabb mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm. alig változik.

/folyt.köv./

13.00/1l

- 19 -

bb. 29./ idő .... folyt./ il

várható időjárás csütörtök estig: szerdán kevés felhő, eső nélkül. csütörtökön az északi megyékben időnként megnövekvő felhőzet, egy két helyen kisebb eső. a hajnali és a reggeli órákban párásság, helyenként köd. mérsékelt, napközben élénk, északnyugati, nyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-8 fok. Legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 16-21 fok között.

a duma vizállása budapestnél: 143 cm./mti/

bb. 30. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 óráig

il bs

1. péntektől fűtés
2. kassák kiállítás
3. kiss jános emlékszoba
4. orvosi tanácsok
5. 150 hektár a balatonból
6. műszaki könyvek
7. állatkert
8. platános pécsett
9. zene a muzeumban
10. munkások az isokolapadban
11. fafaragás
12. lopott gk-val fuvarozott
13. szegedi biológiai központ
14. a szerzői jogi társaság szervezetének tanácskozása
15. sikerek a dumai vasműben
16. munkáslakások martfűn
17. kishatárforgalom
18. előfőzött rizs
19. balesetek
20. kisz védnökség
21. védő ankét a luxusban
22. vízművek közleménye
23. csapadékvíz csatorna
24. új óvoda
25. fenyő andor meghalt
27. mta delegáció utazott varsóba
28. levegőszennyezettség borsodban
29. idő
30. hírjegyzék/mti/

13.10/11

Tó1330

- 20 -

bb. 31. üzembehelyezték az első elektrofiltert a lábatlani cementgyárban - a szálló por 98 százalékát leköti

vid kz/il hgy

1973. október 10.

a lábatlani cementgyárban elkészült és üzembehelyezték a klinkerégető kemencék kéményéből kiszálló cementpor visszafogására épített első elektrofiltert. a dumaparti gyár rendkívüli mértékben szennyezi a levegőt. a számítások szerint naponta több mint száz tonna cementport hull a gyár környéki településekre. olykor még tizenkét kilométeres körzetben is felkelhet az emberi szervezetre és a növényzetre egyaránt káros cementpor. a korszerű elektrofilter - amelyet a vegyiműveket tervező vállalat munkatársai terveztek - a szálló por 95-98 százalékát visszafogja. a klinkerégető kemence kéményét csőrendszerrel köttették össze egy husz méter magas vasbeton építménnyel. ebbe szerelték fel az elektrodákat, amelyek magukhoz vonzzák, lekötik a kéményből idevezetett füstgázokból a cementport. így tehát gyakorlatilag pormentes füstgáz kerül a levegőbe.

újabb feladattal jár viszont a kéményből visszafogott por elhelyezése, hasznosítása. a rendkívül száraz, könnyen szálló por visszaadagolását a gyártási folyamatba eddig még egyetlen hazai cementgyárban sem tudták megoldani. lábatlanon egyelőre tárolóba szállítják a port, de megbízást adtak a szilikátipari központi kutató és tervező intézetnek olyan technológiát kidolgozására, amelynek alkalmazásával értékesíthetik a nagymennyiségű cementport.

a környezetvédelem, a több évtizedes probléma megszüntetése nagyon sokba kerül a lábatlani üzemnek. az első elektrofilter felszerelésére csaknem huszmillió forintot költöttek. az elképzelések szerint 1977-ig mind az öt klinkerégető kemencét kiegészítik a porleválasztó berendezéssel. a nagyszabású program megvalósításához több mint százmillió forint szükséges./mti/

bb. 33. dr. marczali lászló

il hgy

1973. október 10.

kiadói főigazgató vezetésével könyvkiadói és nyomdaipari szakemberekből álló delegáció utazott szerdán frankfurtba a nemzetközi könyvkiállításra és vásárra./mti/

13.40/1

16 1420

- 21 -

bb. 32. lakótelep cölöpökön

vid kz/1l hgy

1973. október 10.

a borsodi vegyi kombinát műtrágya- és műanyag gyára közötti területen felépülő olefin mű kivitelezői részére valóságos ,, szálló várost,, alakítanak ki kazincbarcika határában. az öt és

tízemeletes panelházakat olyan területen építik, ahol a teherbíró altalaj nyolc- kilenc méter mélységben húzódik. ezért biztonsági okokból a házaknak cölöpalapokat készítenek. a 40-50 tonna teherbírásu cölöpöket speciális csehszlovák gyártmányu berendezés segítségével ugynevezett vibrációs eljárással alakítják ki a talajban. az idén száznyolcvan a jövő év közepéig pedig együttesen 240 lakás készül el a telepen. a lakásokat az olefin mű felépítése után az üzem dolgozói használják majd./mti/

bb. 34. a budapesti közlekedési vállalat

hi/1l hgy

1973. október 10.

értesíti az utazóközönséget, hogy október 11-én üzemkezdettől a kvassay jenő uti új villamosvasuti végállomást üzembe helyezi. ezzel egyidejűleg a 24-es jelzésű villamosviszonylatot baross-tér kvassay jenő ut között, a 31-es jelzésű villamosviszonylatot pesterzsébet, pacsirta telep-közvágóhid között közlekedtetni, továbbá kvassay jenő ut-boráros tér között 31/a jelzéssel új betétviszonylatot helyez üzembe./mti/

bb. 35. új forrás a bükk tetején
vid ku/1l hgy

1973. október 1.

forrást találtak a bükk hegység ,,tetején,, a bánkut környékén épülő sílesiklópálya kialakítása közben. ez a bükk hegység legmagasabban fakadó forrása.

a miskolci erdész sportegyesület tagjai szerdán már megkezdték a forrás foglалását. a környékét kitisztítják, természetvédelemből ugynevezett csorgót képeznek ki, hogy a forrás vizét a téli síelők is használhassák./mti/

--

- 22 -

13.4/5/1l

egy-egy ötszintes épület általában százötven vasbeton alap tart, s ezek nyolc-tizenhárom méter mélyen nyomulnak a talajba.

bb. 36. budapesten a moszkvai vahtangov színház - vendégjáték a madách színházban és szegeden

t pr/gk/hi/1l hgy

1973. október 10.

kedves vendégeket köszöntött szerdán a budapesti fészek művészklubban dr. malonyai dezső, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője és ádám ottó, a madách színház igazgatója: háromnapos vendégjátékra budapestre érkezett a moszkvai állami akadémiai vahtangov színház társulata. jevgenyij szimonov, a színház főrendezője mutatta be a társulat tagjait a sajtó munkatársainak, ismertette az első szovjet színházak egyikének múltját, mai tevékenységét.

a színház 1913-ban kezdte meg működését, esztendőig stúdió jelleggel dolgozott, és első ,,nagy" előadásukat 1921-ben tartották. ettől számítják a színház hivatalos megnyitását. az alapító jevgenyij vahtangov halála után tanítványai irányították tovább a társulat munkáját. a huszas-harmincas években műsoruk gerincét a szovjet forradalmi drámák alkották, ezek sorában mutatták be először gorkij ,,jegor bulicsov és a többiek,, című drámáját, pogogyin ,,arisztokraták,, -ját, leonov, lavrenyov műveit. a második világháború idején az együttes omszkban dolgozott, s jóllehet az 1950-es évek drámairodalmában jelentkező sematizmus a vahtangov színház műsorpolitikájában is éreztette hatását, gorkij ,,foma gorgyjejev,, -ének, dosztojevszkij ,,a félkegyelmű,, -jének és arbuzov ,,irkucki történet,, -ének bemutatásával új korszak kezdődött a nagy múltú szovjet színház életében.

az alapító, jevgenyij vahtangov, a szovjet színművészet nagy alakja, sztanyiszlavszkij egyik első tanítványa. ellen-sége volt mindenfajta hamis színpadi idealizálásnak, az élet idillikus, polgári felfogású ábrázolása ellen küzdött, s azt az elvet vallotta, hogy a mű korszerű értelmezése az előadás új formáit is megköveteli. utolsó, kiemelkedő rendezése az 1922-ben bemutatott ,,turandot hercegnő,, volt. ez az előadás - felújítva - ma is vahtangov rendezői felfogásában arat nagy sikert a nevét viselő színházban, s várhatóan nagy siker lesz most budapesten is. a turandot hercegnőt október 13-án és 14-én játsszák a madách színházban, 18-án pedig a szegedi nemzeti színházban. néhány nagy név a társulattól: j.k. boriszova, a szovjetunió népművésze, aki a turandot kínai hercegnőjét játssza, az egyik legnépszerűbb moszkvai színész, tehetségét állami díjjal is elismerték. kalaf szerepében v. sz. lanovoj mutatkozik be, akit magyarországon főként briliáns filmalkításaiból ismernek, ő volt a ,,háború és béke kuraginja, az ,,anna karenina,, vronszkija.
/folyt.köv./

14.24/1l

- 23 -

bb. 36. / budapesti .... folyt./ 11

a másik darab, pogogyin „a puskás ember”, -e színház-történeti érdekességgel is bír: 1937-ben ebben a drámában idézték fel először Lenin alakját a színpadon. Jevgenyij szimonov a leinről szóló előadások hagyományait folytatja és továbbfejlesztve állította ismét színpadra a drámát, új változatban, új rendezői felfogásban. értelmezése nyomán a darabban feltárul a történelmi események filozófiai lényege, s a múltnak a jelennek és a jövővel való kapcsolatát nemcsak politikai, hanem erkölcsi aspektusból is bemutatja. Lenin szerepét m. a. uljanov, a szovjetunió népművésze játssza, aki 1950 óta tartozik a vahtangov színház élgárdájába. „az elnök”, című filmben nyújtott alakításáért Lenin-~~szerep~~ - kapott, emlékezetes szerepei között van dosztojevszkij „a félkegyelmű”, -jének rogozsinja, valamint arbutov irkucki történetének szerepe. a puskás embert, Ivan sadrin frontkatonát n. o. gricenko, a szovjetunió népművésze állítja színpadra. 1941 óta szerepel a filmvásznon, magyarországon is bemutatták a golgota-trilógiát, amelyben rocsinként tünt fel, s ő volt karenin gróf az anna kareninában. a puskás embert október 12-én mutatja be a vahtangov színház társulata a madách színházban, október 17-én pedig a szegedi nemzeti színházban./mti/

--

bb. 38. jugoszláv szakemberek a kiskörei vízlépcsőnél

vid kz/11 hgy

1973. október 10.

a magyar hidrológiai társaság vendégeként hazánkban tartózkodó jugoszláv vízügyi szakemberek egy tizenhét tagú csoportja szerdán a tiszai vízlépcsőt tanulmányozta. a jugoszláv szakemberek érdeklődése összefüggésben van azzal, hogy a távlati tervek szerint a tiszai jugoszláviai szakaszán is felépítenek egy vízlépcsőt. ezzel a vállalkozással szinte az egész folyószakaszt hajózhatóvá teszik, s bekapcsolhatják a növekvő forgalmu nemzetközi vízi utvonalba./mti/

--

- 24 -

14.30/11

Tó14⁵⁰

bb. 37. felavatták a csontváry muzeumot

vid kz/11 hgy

1973. október 10.

pécsett, szerdán felavatták a csontváry muzeumot, a történelmi városközpont emlékei együtteséhez tartozó janus pannonius utca egyik reprezentatív épületében. a muzeumi hónap baranyai nyitócsemevényén megjelentek a megye és a város pártállami és társadalmi szerveinek vezetői, országos és helyi kulturális intézményeinek képviselői, a pécssett zajló vii. magyar játékfilmszemle vendégei.

dr. orbán lászló művelődésügyi minisztériumi államtitkár nyitotta meg az állandó jellegű kiállítást, amely a modern magyar festészet egyik legeredetibb alakjának, a 120 esztendeje született csontváry kosztka tivadarnak az alkotásait mutatja be. a közönség már az első napon százával látogatta pécs új büszkeségét. itt tekinthetők meg a művész oly jelentős alkotásai, mint a baalbek, a mária utja názáretben, a nagy tarpatak a tátróban és a panaszfal című nagyméretű festmények./mti/

--

bb. 40. rendkívül alacsony vízállás a tiszán

vid kz/11 hgy

1973. október 10.

szegednél szerdán mérték az idei legalacsonyabb - mínusz 167 centiméteres - tiszai vízállást. ez az érték már csak nyolcvanhárom centiméterrel magasabb az eddig észlelt - 1946. október 10-én feljegyzett - kisvízi rekordnál. a maros jelenlegi szintje makónál pedig még közelebb van a minimumhoz.

dr. vágás istván, az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság főosztályvezetője, a műszaki tudományok kandidátusa elmondta, hogy a hosszú aszály hatásaként lepadt tiszai, illetve maros átlagos vízhozamának alig harmadát szállítja. kisebb ingadozásokat átmeneti emelkedést okozhatnak ugyan helyi esőzések, de jelentős változást csak a vízgyűjtő területet általánosan érintő őszi csapadék idézhet elő, derült napfényes időjárás esetén viszont az elpárolgás következtében még tovább apadhatnak a folyók./mti/

--

- 25 -

14.35/11

Tó14⁵⁰

bb.39. megduplázódik a szegedi szalámgyártás - felavatták az új
husüzemet

ivd/p kz hgy

1973. október 10.

Szegeden több mint 1.1 milliárd forintos költséggel folyamatban van az ország jelenlegi legnagyobb szabású husipari rekonstrukciója. ennek fontos részeként - a régi vágóhid mellett - határidőre elkészült a husfeldolgozó üzem, s szerdán megtartották az avató ünnepséget. az új modern nagycsarnokban megrendezett ünnepségen részt vett dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, padányi mihály építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes, győri imre, a csongrád megyei pártbizottság első titkára, dr. komócsin mihály a megyei tanács elnöke, sipos géza a szegedi városi pártbizottság első titkára, valamint a megye és a város több más párt-és állami vezetője. ott volt az ünnepségen az a hazánkban tartózkodó csehszlovák élelmiszerügyi küldöttség, továbbá frantisek dvorsky, csehszlovákia budapesti nagykövete is.

dr. piros lászló, a csongrád megyei állatforgalmi és husipari vállalat igazgatója köszöntötte a vendégeket, majd dr. banke antal, az állatforgalmi és husipari tröszt vezérigazgatója mondott beszédet. egyebek között elmondta, hogy főként a szegedi szalámgyártás több mint száz éves nagy hagyománya, s a cikk világhírre nevezte indokolta, hogy a kormány külön határozatot hozott a meglévő szegedi husipari üzemek rekonstrukciójáról, a korszerű husipari kombinát kialakításáról. igen fontos része, kiemelt feladata ez a magyar husipar negyedik ötéves tervének, a husiprogram megvalósításának. méreteire jellemző, hogy kimondottan téliszalámi gyártás tekintetében a világ egyik legnagyobb és legkorszerűbb ilyen üzeme épül fel szegeden. elkészülte után megduplázódik a szegedi szalámgyártás. az új szalámgyár, valamint a modern vágóüzem és husüzem több mint ötvézer négyzetméteres területen épül fel. most ez utóbbit, a jusüzemet adták át rendeltetésének. épületeit előregyártott elemekből állították össze, s korszerű, szovjet és hazai gyártmányú, részben automatizált gépi berendezéssel szerelték fel. a klimatizált munkatermekben, felsőpályás futószalagok, automatizált füstölő-főző- és egyéb berendezések segítségével, évente 5.000 tonna húst dolgoznak fel. összesen ötven féle kész terméket, hentesárut gyártanak az új üzemben.

a délmagyarországi építő vállalat, az élelmiszeripari gépeket és berendezéseket gyártó vállalat, a diósgyőri gépgyár, a láng gépgyár, a kiskunfélegyházi gépgyár tovább folytatják a munkát, s a terv szerint 1976-ban fejezik be a nagy huskombinát építkezését. segítséget nyújt ehhez a kisz is, amely védnökséget vállalt a nagyszabású munka felett./mti/

15.20/p

-26-

NA 1570

bb.41. iskola avatás szegeden - a tanulók építették

vid/p kz hgy

1973. október 10.

Szerdán iskolaavató ünnepséget tartottak a szegedi 600. számú „Móra Ferenc”, ipari szakmunkásképzőintézet tolbuhin sugárúti központjában. 13 millió forintos költséggel készült két háromszintes épülettömböt pápai béla a munkaügyi minisztérium szakoktatási főosztályának vezetője adta át hofgesang péternek az intézmény igazgatójának.

a korábbi években az intézet ezerhatszázhatvanötöt tanulóval a város hat különböző pontján bérelt tizennégy szükségstanteremben oktatták. most egy helyre került az elméleti képzés, tizennégy korszerűen felszerelt tanterem, tizenkét szertár, orvosi rendelő kapott helyet többek között az új épülettömbben, amelyet egyébként zárt folyósókkal csatlakoztattak egy meglévő régebbi épülethez. audió-, vizuális-, kísérleti, szemléltető eszközök és más berendezések vásárlására több mint egymillió forintot költöttek. a butor jó részét félkész anyagokból az iskola műhelyeiben állították össze.

érdekessége a délmagyarországi építővállalat kivitelezésében készült épületrésznek, hogy azt szakemberek és az intézet tanárainak irányításával teljes egészében a szakmunkás tanulók építették fel. a három évig tartó munkában kőműves, lakatos, villanyszerelő, asztalos és sok más szakma tanulói vettek részt. az intézmény további bővítésében, új tornaterem és kétszáz személyt befogadó kollégium felépítésében ugyancsak részt vesznek majd a tanulók./mti/

-.-

bb.42. termelő üzem közös beruházásból

vid/p kz hgy

1973. október 10.

sütőipari és kiskereskedelmi vállalatok közös beruházásából épített termelő üzem nyitottak komáromban. beruházására a tatai és a komáromi sütőipar társult a generál kiskereskedelmi vállalattal. a három szerv közös erőforrásából létesített üzemben egyelőre félkész és kész süteményeket, később pedig hidegkonyhai termékeket is gyártanak. ezekből az árucikkekből ugyanis a megye igényeinek csak az elenyésző részét tudják kielégíteni. a hidegkonyhai készítményeket például időnként budapestről szállítják komárom megyébe. a sütőipar és a kereskedelem összefogásának eredményeként a holland gyártmányú berendezésekkel felszerelt új üzemből évente 15-20 millió forint értékű terméket szállítanak a boltokba. egyelőre komárom megyét látják el az új cikkekkel, de később az ország más részébe is szállítanak./mti/

15.30/p

-27-

NA 1570

bb.43. veremház székesfehérvárott

vid/kz/a/hgy

1973. október 10.

árpád korabeli veremházra bukkantak a régészek székesfehérvárott, a zalka máté utca 6. szám alatti épületben. székesfehérvárott már több ilyen házat tártak fel. a régészek feltételezik, hogy a történelmi belvárosban számos középkori épület rejteget veremházat, s beépített középkori, árpád kori kőemlékeket./mti/

--

bb.44. ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t-/pr/gk/h1/a/hgy

1973. október 10.

szerdán ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága, s egyebek között megvitatta az államigazgatási határozatok végrehajtásának budapesti tapasztalatát. az államigazgatási határozatok törvényességét elemezve megállapították, hogy a kerületi szakigazgatási szervek által hozott államigazgatási határozatok többsége megfelel a jogszabályokban előírt alaki és tartalmi követelményeknek. a tapasztalatok azonban azt igazolják, hogy nem minden, „végzést, alapoznak meg kellőképpen, erre utal legalábbis a különböző jogorvoslati eljárások során törvénytétés vagy helytelen mérlegelés miatt megváltoztatott, megsemmisített határozatok aránya. ez a mezőgazdasági szakigazgatási szerveket vizsgálva volt a legszembeszökőbb: a méltányosságból és a mérlegelési jogkörben megváltoztatott - 1972-ben hozott - elsőfoku államigazgatási határozataik száma az összes ilyen jellegű döntéseik 10 százalékát érte el. a többihez képest meglehetősen magas a megváltoztatott igazgatási, városrendezési és egészségügyi elsőfoku államigazgatási határozatok aránya is. törvénytétést főként a közmű- és a lakásügyekkel kapcsolatban tapasztaltak.

/folyt.köv./
15.20/a

- 28 -

NA 1500

bb.44./ ülést.....folyt./-a

a végrehajtó bizottság megállapította, hogy a törvénytétés határozatok arányát befolyásoló tényezők szakigazgatási szerveként különbözők. a jogszabályok, segélyek, engedélyezése, az ilyen ügyek intézése viszonylag egyszerű eljárás, a feltételeket a jogszabályok egyértelműen határozzák meg, így ezekben az ügyekben csekély a törvénytétés lehetősége, /egészségügy, ipar, kereskedelem/. a többi szakigazgatási szerv bonyolultabb jogviszonyokat, állampolgárok közötti jogvitákat dönt el, állami érdekeket képvisel, köz-és magánérdekeket egyeztet. ezek az ügyek a jogszabályok, a tényállások bonyolultsága, a jogszabályi rendezés problémái, továbbá az érdekek megfelelő mérlegelése következtében jóval bonyolultabbak, ezért - valamint az ügyintézők egy részénél a keletkező gyakorlat és szaktudás hiánya miatt - az ilyen ügyek intézése során több a jogszabálytétés. a határozatok tartalmi hiányosságai közé sorolták az indoklás elégtelenségét, sok esetben tévesen hivatkoznak valamilyen jogszabályra, gyakran hiányzik a határozat alapját képező bizonyítékok felsorolása. az is előfordul, hogy a határozatot nem minden esetben küldik meg mindenkinek, akinek jogát vagy érdekét a határozat érintheti./ez főként a kerületi műszaki osztályoknál tapasztalható./

a fővárosi tanács illetékesei ellenőrizték a kerületi szakigazgatási szervek valamennyi határozatát. a végre nem hajtott ügyek aránya ezen belül meghaladja a 9 százalékot - zömmel az állampolgárok mulasztása miatt. a végrehajtó bizottság véleménye szerint ez az állampolgári fegyelem nem kielégítő voltára utal - sokan nem tesznek eleget adófizetési kötelezettségüknek, nem tartják be az építési fegyelmet, nem teljesítik a közművesítéssel kapcsolatos kötelezettségeiket.

a kötelezettséget előíró határozatokban megállapított teljesítési határidők általában reálisak. akadnak azonban kivételesen is: lakásügyekben például a bérleményt jogcím nélkül, jóhiszemű használóknál, akik elhelyezésükről maguk kötelesek gondoskodni, általában 30 napos kiköltözési határidőt szabnak meg a lakásügyi hatóságok. ezekben az esetekben a nehézség fővárosi lakáshelyzet figyelembevételével indokoltabb lenne hosszabb határidő megállapítása./mti/

15.30/a

- 29 -

NA 1600

bb.45. bocskai-émlékkiállítás - honismereti tanácskozás a nagykereki bocskai-várban

vid/fm/a/hgy

1973. október 10.

szerdán három eseménye zajlott le nagykerékiben a hajdu-bihar megyei muzeumi hónap alkalmából. a bocskai -várkastélyban a nagy hajduvezér életét és harcait bemutató emlékkiállítás nyílt.

ugyancsak a bocskai -várban rendezték meg a megyei honismereti tanácskozást k.nagy sándor emlékezetére, aki 1864-ben nagykerékiben született és ötven esztendővel ezelőtt halt meg. mint fiatal jogász számos jogi könyvet és tanulmányt írt, s nagy érdemeket szerzett a jogi népművelés terjesztésében. k. nagy sándor,, biharország,, kiváló ismerője volt, bejárta összes településeit. több helytörténeti és néprajzi, valamint földrajzi témájú munkái közül különösen kiemelkedik a több kiadást is megért,, bihar-ország,, című háromkötetes utleírása.

ugyancsak szerdán a nagykereki művelődési házban ünnepélyesen leplezték le k. nagy sándor emléktábláját./mti/

--

bb.47. kopernikusz-émlékműsír nyiregyházán

vid/fm/a/hgy

1973. október 10.

a csillagászati hetek keretében kopernikusz-émlékműsört rendeztek szerdán nyiregyházán, a tit bessenyei klubjában a lengyel csillagász születésének 500. és halálának 430.évfordulója alkalmából. az ünnepi megemlékezés után a físzamenti vegyiművek irodalmi színpada adott műsört./mti/

--

15.40/a

t

Nf 16°

- 30 -

bb.46. a muzeumok közművelődési szerepéről és feladatairól

vid/fm/a/hgy

1973. október 10.

tanácskoztak szerdán miskolcon a herman ottó muzeumban a borsod megyei muzeumi szervezethez tartozó intézmények, helytörténeti gyűjtemények, valamint tudományos könyvtárak vezetői.

a borsodi muzeumi és műemléki hónap keretében tartott megbeszélésen több mint tíz intézmény vezetője tartott beszámolót. a keleméri tompa mihály, a széphalmi kazinczy, a rudabányai érc-és ásványbányászati muzeum képviselői elmondották, hogy a következő években elsősorban a gyűjteményt akarják gyarapítani. a miskolci ii. rákóczi ferenc megyei könyvtár irodalomtörténeti anyagát kívánja bővíteni, míg a sárospataki tudományos gyűjtemény a bodrogköz műemléki leírásainak felkutatását tervezi.

a tudományos ülésen a miskolci herman ottó muzeum tudományos munkatársai beszámoltak a bodrogközi népi állattartás emlékeinek feldolgozásáról, az edelényi kelta-magyar temetkezési hely, a kazincbarcikai honfoglalás előtti őskohó, valamint a diósgyőri strandfürdő területén a szeleta-kulturát megelőző ősember telephelyének feltárásáról./mti/

--

bb.48. két évi számadás a tolna megyei tanácsülésen

vid/fm/a/hgy

1973. október 10.

a negyedik öt éves területfejlesztési terv eddigi két évi időarányos megvalósítását értékelték és a további feladatokat vitatták meg szekszárdon a tolna megyei tanács szerdai ülésén, szabópál antal megyei tanácselnök elnökletével. a megyei tanácsülésen részt vett és felszólalt k.papp józsef, a tolna megyei pártbizottság első titkára, s ott voltak országgyűlési képviselők is.

/folyt.köv./

15.45/a

- 31 -

Nf 16°

bb.48./ két évi.....folyt./-a

a beszámoló tolna megye jelentős előrehaladását tükröz-
te, az iparban, a mezőgazdaságban, a lakosság foglalkoztatá-
sában, a kereskedelemben, a kulturális és egészségügyi el-
látásban egyaránt.

az elmúlt két évben valósult meg szekszárdon a hőcsöves
olajkályhákat gyártó vasipari vállalat, továbbá az óra-
és ékszeripari vállalat gyáregységének bővítése, dombóvárott
a láng gépgyár új vidéki gyáregysége, s a vegyipari szövet-
kezet bővítése. jelenleg folyik a szekszárdi mezőgép vállala-
lat üzembővítése, dombóvárott a fémtömegcikkgyártó vállalat
új helyre telepítése és bővítése, valamint a pátria nyomda
helyi üzemének, tamásiban pedig a közúti gépellátó vállala-
lat gépjavitó-és gyártó üzemének az építése. az előkészítés
alatt álló beruházások sorában dombóvárott rövidesen csavár-
gyár építését kezdik meg, s bonyhádra telepítik a zománc-
ipari művek lemezleszabó gyáregységét. a kormányzati szervek
döntése alapján folyik a paksi atomerőmű beruházásának elő-
készítése is. a tervek szerint 1974-75-ben kerül sor a fel-
vonulási szállás telepnek, ezt követően pedig az ország első
atomerőművének az építésére.

a megyei tanácsülésen felszólalók egyetértettek azzal,
hogy az ipartelepítést továbbra is elsősorban szekszárd
és dombóvár városokra, valamint a középfokú központ szerepét
betöltő települések várossá fejlesztésére kell koncentrálni.
a mezőgazdasági feladatokról szólva, az új szakosított állat-
tartó telepek - főleg a szarvasmarha-telepek benépesítését
és a korszerű technológiák szélesebb körű alkalmazását jelöl-
ték meg elsődleges teendőként, a lakosság bővebb, választéko-
sabb, olcsóbb zöldség és gyümölcs ellátásának előmozdítására
k.papp józsef, a megyei pártbizottság első titkára a kiskertek
erőteljesebb támogatását kérte./mti/

bb.52. műszaki könyvkiállítás, kerekasztal-konferencia bé-
készsabán

vid/fm/a/hgy

1973. október 10.

a műszaki könyvnapok békés megyei ünnepi megnyitóját szer-
dán rendezték meg békészsabán. a tit értelmiségi klubjában, eb-
ből az alkalomból műszaki könyvkiállítás nyílt. a korszerű
városépítés aktuális problémáiról kórodi józsef, az építésü-
gyi és városfejlesztési minisztérium főosztályvezető-
je tartott vízföldítő előadást. a műszaki szakirodalom jelen-
tőségét és az időszerű tennivalókat kerekasztal-konferencián
vitatták meg az érdekeltek./mti/

16.00/a

- 32 -

NA 16⁰⁰

bb.49. korszerű bortároló badacsonyörösön

vid/kz/a/hgy

1973. október 10.

a badacsonyi állami gazdaság történelmi borvidékeken ter-
mett borainak egységes feldolgozására és tárolására bortároló-
lót épített badacsonyörösön. az épület, amelynek föld feletti
részét üvegből képezték ki, a balatonparti táj egyik látványos
szinfoltja .

a borkombinátot mintegy 70 millió forintos beruházással
három év alatt építették fel. az állami gazdaság az eddigi 30
helyett egy helyen préselheti és tárolhatja termését. mindez
kedvező hatással lesz a bor minőségére és nem kevésbé a költsé-
gek alakulására.

a présrendszer naponta kétezer mázsa szőlő feldolgozására
képes. a földalatti tárolótér 36 000 hektoliteres, a palacko-
zó üzemet is felszerelték. az évi kapacitása 60-70 ezer hekto-
liter. ebben az üzemben töltik majd az állami gazdaság saját
termésű borait, a badacsonyi szürkebarátot, a kéknyelűt, a zöld-
szilvánt és rizlingszilvánt./mti/

--

bb.50. jugoszláv italbemutató

t/sz/fk/ie/a/hgy

1973. október 10.

a délker vállalat és a monimpex külkereskedelmi vállalat
közös rendezésében szerdán bemutatták a jugoszláv talis
cég ujdonságait a fűszért, a közért, a vendéglátóipari és
az illetékes külkereskedelmi vállalatok képviselőinek. a
viszonylag alacsony szesztartalmu, de jó minőségű italok
között koktélokot, likőröket, whiskyt és gint mutattak be.
a szakemberek egybehangzó véleménye szerint azonban ezeknek
az italoknak fogyasztói ára rendkívül magas, meghaladja a
belföldi forgalomban lévő hasonló termékekét.

a volga szállóban tartott sajtótájékoztatón elmondták,
a magyar és jugoszláv vállalatok vezetői, hogy már eddig
is többfajta italt importált külkereskedelmünk jugoszláv part-
nereitől. ebben az évben például 10 ezer hektoliter pils sört
vettünk a talis cégtől, s amennyiben elfogadható árban mege-
gyezik a két partner, a monimpex választékbővítés céljából
még az idén importál majd az ujdonságokból is.

a bemutatón megjelent dr.ziga vodusek, jugoszlávia buda-
pesti nagykövete is./mti/

16.15/a

- 33 -

NA 16⁰⁰

bb.51. befejeztek a nemzetiségi falugyűlések bács-kiskun megyében

vid/p fm hgy

1973. október 10.

bácska vidék gara községében a délszlávok és a németek szerdán választottak küldöttüket novemberi kongresszusukra, s ezzel bács-kiskun megyében befejeztek a nemzetiségi küldöttválasztó falugyűlések. a hazafias népfront megyei titkársága eredményesnek értékeli a falugyűlések munkáját. a megye 22 nemzetiségi községében és városáyaközel hétezeren vettek részt a gyűléseken, amelyeken az elmúlt négy évi fejlődésről, az mszmp nemzetiségi politikájának gyakorlati megvalósulásáról számoltak be a települések vezetői. nyolc helyen -bácsalmáson, bács-bokodon, csávolyon, faldsószentivánon, garán, katymáron, vaskuton és baja városban - közös falugyűléseket tartottak az együtt élő délszlávok és németek. a közigyelési érdeklődést mutatja, hogy például a kiskőrösi, a dunaegyházi és a miskei szlovák nemzetiségiek nagyszámu küldöttségekkel vettek részt egymás gyűlésein. több községben vegyes anyanyelvi csoportok alakultak a nemzetiségi népi hagyományok ápolására, feltárására. a bajai népfrontklubban 1700 kötetes központi szerb-horvát könyvtár létesült, s a községi könyvtárakban is megtalálható a nemzetiségi irodalom. figyelmet érdemel továbbá, hogy ezen a vidéken növekszik az anyanyelvi oktatásban részesülő nemzetiségi kisdíjak száma és a magyar fiatalok közül is mind többen tanulják a nemzetiségi nyelvet. tekintettel a több nyelven tanuló kisdíjak számának növekedésére, időszerűvé vált a nemzetiségi sajtótermékek terjesztésének bővítése is. feladatként jelölték meg a helyi könyvtárak, illetve művelődési otthonok nemzetiségi újságokkal, folyóiratokkal történő ellátását. /mti/

--

bb.53. magyar-ndk baráti találkozók heves megyében

vid/p fm hgy

1973. október 10.

szerdán magyar-ndk baráti találkozókat rendezett a hazafias népfront heves megyei bizottsága egerben és domoszló községben az ndk budapesti kulturális és tájékoztatási központjának közreműködésével. az ünnepi eseményeken részt vett klaus plobner, a kulturális központ igazgatója. /mti/p

--

16.20/p

-34-

Nr 1645

bb.54. nyers rezső felszólalása a szot ülésen

t sl/tr/p le hgy

1973. október 10.

a szot szerdai ülésén az első napirendi pont vitájához nyers rezső is hozzászólt.

helyesléssel szólott arról, hogy a szakszervezetek mind a gazdasági vezetők, mind saját munkájuk iránt egyre nagyobb követelményeket támasztanak. - ez azért is fontos - mondotta - mert a szűken értelmezett szakmai munka néha még a jól dolgozó gazdasági vezetők figyelmét is elvonhatja a dolgozókat érintő kérdésekről. a szakszervezetek feladata, hogy erre figyelmeztessen, napirenden tartsa a dolgozók problémáit, s köreműködjen azok megoldásában.

a közös munka eredményeként értékelte, hogy a népgazdaság idei tervének teljesítése jó úton halad. az ipar és a mezőgazdaság egyaránt teljesíti tervét. az iparon belül meggyorsult olyan fontos ágazat termelése, mint az építőanyagipar, ahol korábban akadozott a munka. a vegyipar, s ujabban a könnyűipar is dinamikus fejlődik. külkereskedelmünk mérlege annyiban tér el a tervezettől, hogy aktívumunk nagyobb a számítottnál. mint mondotta igen fontos feladat külkereskedelmünk fejlesztésének további megalapozása. a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok erősödésének folyamata egyre inkább növeli az exporttermékeink minősége iránti követelményeket. számolnunk kell azzal, hogy a jövőben a szocialista és nem szocialista országok egyaránt az egyre jobb minőségű árut veszik át, s már most gondoskodni kell arról, hogy ilyen termékek egyre nagyobb mennyiségben álljanak majd rendelkezésre. különösen vonatkozik ez a gépipari cikkekre, amelyeknek strukturáját gyorsabb ütemben kell változtatni, csökkenteni vagy megszüntetni az elavultak, vagy gazdaságtalanok termelését, s fokozni a kifizetődő, korszerű cikkek gyártását. nem volna helyes, olyan termékek exportjának erőltetése, amelyek ma még eladhatók ugyan, de egy idő múlva bizonyosan kiszorulnak valamennyi külföldi piacról. jobb, ha e termékek gyártásának fokozása helyett perspektívájában is versenyképes cikkek előállítására fordítjuk energiánkat.

ami az életszínvonal alakulását illeti, 1973-ban a reáljövedelem és a reálbér emelkedése egyaránt összhangban van a tervvel. az elmúlt időszakban több szociálpolitikai intézkedés történt, s továbbiak is várhatók, amelyek elsősorban a gyermekes családok helyzetét javítják. mint mondotta, a negyedik ötéves terv bérpolitikai intézkedései elsősorban az ipari munkásokat érintik kedvezően, a munkásság reáljövedelme és reálbére a tervidőszak végére mindenképpen eléri az ötéves tervben megszabott szintet.

/folyt köv./
16.30/p

-35-

Nr 1650

bb.54. nyers rezső....folyt /p

nyers rezső arról is szólt, hogy a megfelelő szinteken már előrehaladtak a közgazdasági szabályozórendszer korszerűsítésének előkészületei. a várható módosításokkal több olyan problémát is igyekeznek feloldani, amit éppen a szakszervezetek tettek szóvá. tervezik például, hogy ahol az indokolt, lazuljon a vállalati nyereség és a bérek kapcsolata, s így megszűnjenek bizonyos bérezési aránytalanságok. a szabályozó rendszer új elemei a vállalatokat szociális jóléti intézmények fenntartására is erőteljesebben ösztönzik majd, mint a jelenlegi szabályozók. végezetül azt kérte a szakszervezetektől, hogy továbbra is segítsenek feltárni a különböző ellentmondásokat, a dolgozók még tevékenyebben kapcsolódjanak be a vállalatok kézzel, érezzék magukénk az üzemet, segítsék annak fel-emelkedését./mti/

bb.55. az mszmp fejér megyei bizottságának ülése

fné/p hi hagy

1973. október 10.

a magyar szocialista munkáspárt fejér megyei bizottsága szerdán székesfehérváron ülést tartott, a pártpolitika időszerű kérdéseiről tárgyalt és személyi kérdésekben döntött. az ülésen részt vett és felszólalt pullai árpád, a központi bizottság titkára.

a pártbizottság herczeg károlyt - mivel más fontos munkakörbe kerül - érdemei elismerése mellett, felmentette a megyei pártbizottság első titkári beosztásából. grósz károlyt, az mszmp kb agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetőjét megválasztotta a megyei pártbizottság tagjává és egyben a pártbizottság első titkárává./mti/

bb.56. személyi változások a szot-nál

fné/p hi hagy

1973. október 10.

a szakszervezetek országos tanácsának szerdai ülésén nem-slaki tivadart, a szot eddigi titkárát a szot főtitkár helyettesévé, herczeg károlyt, a fejér megyei pártbizottság eddigi első titkárát a szot titkárává és a szot elnökségének tagjává megválasztották./mti/

16.35/p

NA 16⁵⁰

bb.57. a budapesti közlekedési vállalat

gg/hi/a/la

1973. október 10.

értesíti az utazóközönséget, hogy a xxii. kerület gádor utca alatti pincék beszakadásának veszélye miatt az 58-as jelzésű autóbusz járatot a balatoni uti végállomás felé a mező utca - gárdonyi utca - promontor utca, a kossuth lajos utcai végállomás felé a promontor utca - bérkocsi utca - pannónia utca elterelt útvonalon közlekedtetni. ideiglenes megálló : a balatoni ut felé a promontor utca 108. szám előtt, a kossuth lajos utca felé a bérkocsi utca 1. szám előtt./mti/

bb.58. az ókortörténeti társaság nemzetközi kollokviuma résztvevőinek látogatása keszthelyen és fenékpusztán

vid/fm/a/la

1973. október 10.

az ókortörténeti társaság budapesti nemzetközi kollokviumának résztvevői szerdán megtekintették a fenékpusztai későrómai kori erőd ásatásait.

dr.sági károly, a keszthelyi balatoni múzeum igazgatója bemutatta a tíz év alatt feltárt erőd falak és épületek alapjait. a keszthelyi múzeumban kiállították a hajdani erőd területén talált gazdag leletanyagot is.

a hazánkban tartózkodó nemzetközi híri szakemberek elmondották, hogy nagy theodorik keleti-gót király ravennai sírmlékén kívül, szülőhelye, fenékpusztán is az érdeklődők közepontjába került. megtekintették annak a 102 méter hosszú palotának az alapjait, amely - egyértelmű bizonyítékok szerint - nagy theodorik szülőháza volt. látható ezenkívül az északi és déli erőd kapu, valamint a falak egy része. az erőd egyik legszembevetőbb épületét, az ökeresztény bazilikát is feltárták. kibontakozott a falakon belül egy nagyméretű raktár alaprajza is. az idén két római lakóépület maradványai keedkerültek napvilágra. az eddigi feltárásokkal az erőd falakon és kapukon kívül - összesen 19 épület alapfalait hozták felszínre.

/folyt.köv./
16.25/a

- 37 -

NA 17⁰⁰

bb.58./ az ókortörténeti.....folyt./-a

a fenékpusztai erőd és az itt előkerült leletek rendkívül értékes kép megalkotásához segítettek hozzá a szakembereket a római birodalom pannóniai tartományának utolsó időszakáról, s az egykor fontos haditerületen átvonuló népek életéről.

a nemzetközi kollokvium résztvevőivel ismertették a késő római kori erőd bemutatásának terveit. nemrégiben javaslat született arra, hogy nagy theodorik halálának 1450. évfordulójára, 1976-ra állítsanak emléket fenékpusztán is. a római hatalmát megtörő uralkodó 526. augusztus 8-án hunyt el és ravennai síremléke idegenforgalmi látványosságnak számít. a fenékpusztai ásatások bemutatása azonban - amint az illetékesek elmondták - még további munkát, alapos előkészületeket igényel./mti/

--

bb.59. kibővített ülést tartott a békés megyei cigányügyi koordinációs bizottság

vid/fm/a/la

1973. október 10.

kibővített ülést tartott szerdán békésen a békés megyei cigányügyi koordinációs bizottság. a békés megyei cigányok élet-és munkakörülményeiről, a társadalomba való beilleszkedésükről nagy jános, a megyei tanács elnökhelyettese adott tájékoztatást.

elmondotta, hogy békésben mintegy kilenc ezer cigány él. többségük husz zárt telepen lakik. a iii. ötéves tervidőszakban 166 cigány lakás épült, sokan vásároltak kisebb lakóházat és a iv. ötéves tervidőszak első felében is sikerült új telepet építeni, mégis sokan laknak még putrikban. ennek oka: a munkaképes cigánylakosok alig egyharmada vállal állandó munkát.

/folyt.köv./

16.30/a

Nr 1705

- 38 -

bb.59./ kibővített.....folyt./-a

vannak továbbá ideiglenes munkavállalók, de jócskán akadnak, akik munka nélkül élnek. különösen a nők számára kevés a munkalehetőség. véstőn történt egyedül egészséges kezdeményezés: a szarvasi vegyes háziipari szövetkezet leányvállalatánál a cigánynők foglalkoztatására csuhéfonásra, játékkészítésre rendezkedtek be.

példamutatóan foglalkoznak a cigánylakosság élet-és munkakörülményeinek javításával békésen. a népiesen cigány párizsnak nevezett telepen a lakók társadalmi munkájának igénybevételével bevezették a villanyt, az ivóvizet, járdát építettek. itt alakult meg a megye első cigányklubja. a dánkó klubba csak állandó munkavállalót vesznek fel tagnak. egészségügyi, politikai és gazdasági témájú előadásokat hallgatnak, szellemi vetélkedőket rendeznek. itt léptek be elsőnek a „tisza udvar-rendes ház”, mozgalomba, ide jártak a vöröskereszt elsősegélynyújtó tanfolyamaira. a békési művelődési ház bázisfeladatként kapta a békés megyei tanács vb-től a cigánylakosság kulturális életének fellendítését, s az itt szerzett tapasztalatokat a megye más tájain hasznosítják./mti/

--

bb.63. „kirándulás”, a kozmoszba - ifjúsági csillagászati-űrhajózási szabadegyetem baján

vid/fm/a/la

1973. október 10.

az mta csillagvizsgáló intézet és a bajai városi művelődési központ ifjúsági csillagászati és űrhajózási szabadegyetemet rendezett baján, a csillagvizsgálóban. elsőként szerdán dr. ill. márton, a bajai csillagvizsgáló vezetője a modern csillagászat megalapítóiról tartott előadást. legközelebb október 17-én dr. marik miklós, az elte csillagászati tanszékének docense tart előadást, legfontosabb csillagunk, a nap, címmel. december közepéig összesen tíz csillagászati foglalkozás és bemutató keretében ismertetik meg a fiatalokkal a naprendszert és az űrkutatás eredményeit, a rádiócsillagászatot, a más égitestekkel történő kapcsolatfelvétel problémáját, a meteorok, üstökösök világát. az előadásokat távcsöves bemutatókkal, tudományos filmekkel, hold-térképekkel és a modern csillagászat egyéb sedédeszközeivel szemléltetik./mti/

--

16.45/a

- 39 -

Nr 1705

bb.60. Lottó ajándéksorsolás

tm/p is la

1973. október 10.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság és a centrum áruházak által az előfizetéses Lottószelvényeken meghirdetett bélyeggyűjtési pályázaton a főnyereményt, egy zsiguli személyautót sági Jánosné budapesti lakos nyerte./mti/

bb.61. budapesten a szocialista országok irodalmi folyóiratainak főszerkesztői

1 ró/gk/o hi la

1973. október 10.

Megérkeztek a vendégek a szocialista országok irodalmi folyóiratai főszerkesztőinek budapesti találkozására. az október 11-én és 12-én tartandó tanácskozás fő napirendi pontja a tudományos-technikai forradalomnak az irodalomra gyakorolt hatása lesz.

az eszmecserén szó lesz a folyóiratok közötti együttműködéssel kapcsolatos feladatokról is. erről a témáról Pándi Pál irodalomtörténész, a kritika főszerkesztője tart bevezető előadást, amelyet E. Fehér Pál részletes beszámolója követ majd. a kapcsolatok erősítésének és továbbfejlesztésének kimunkálásában jelentős teret kap, hogy a békés egymás mellett élés korában az ideológiai frontokon folyó harcokat milyen eszközökkel és módszerekkel támogatják a szocialista országok szellemi fórumai.

x x x

innen embargós 18.30 -ig!

a szocialista országok irodalmi folyóiratai főszerkesztőinek budapesti találkozására érkezett külföldi és magyar résztvevők tiszteletére szerdán az írószövetség székházában Darvas József Kossuth-díjas író, a magyar írók szövetségének elnöke fogadást adott./mti/

bb.54. fock Jenő,

fn6/p la

1973. október 10.

a minisztertanács elnöke szerdán a pénzügyminisztériumbalátogatott, ahol a minisztérium vezetőivel időszzerű gazdaságpolitikai kérdésekről tárgyalt./mti/

17.05/p

NA 1710

bb.62. apró Antal látogatása a 11. kerületben

t -don/gk/p hi la

1973. október 10.

Apró Antal, az MSZMP politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke - dr. Vida Kálmánnak, a budapesti pártbizottság osztályvezetőjének a társaságában - szerdán egésznapos látogatást tett a 11. kerületben. a vendéget a kerületi pártbizottságon Kovács Ottó első titkár és dr. Takáts István tanácselnök fogadta. Kovács Ottó ismertette a kerület politikai, társadalmi, gazdasági helyzetét, majd Apró Antal tájékoztatta a kerületi párt-végrehajtó bizottság tagjait, a társadalmi és tömegszervezetek vezetőit és a pártapparátus dolgozóit az időszzerű bél-és külpolitikai kérdésekről.

Apró Antal ezt követően a kerületi vezetők társaságában megtekintette a Lenin kohászati művek kezelésében levő öntödei múzeumot, majd a Ganz Villamossági Művekbe látogatott. itt a vendéget dr. Heiczmann János kohó-és gépipari miniszterhelyettes, Papp György vezérigazgató, Csikvári Jenő, a pártbizottság titkára és Szántha István, a Gyár SZB-titkára fogadta. a vállalat vezetői tájékoztatást adtak az üzem munkájáról, eredményeiről és nemzetközi kapcsolatairól. Apró elvtárs a gyárlátogatás során megtekintette a turbószerelő csarnokot, az ugynevezett pörgetőkamrát és a közpépgyár szerelődét, ahol beszélgetést folytatott a dolgozókkal. az üzemlátogatás után nagygyűlésen találkozott a Ganz Villamossági Művek és más üzemek dolgozóival./mti-/

bb.65. kereskedelmi és bankbizottsági tanácskozások a sznsz ülészakán

t/ol/gk/ie/a/la

1973. október 10.

a szövetkezetek nemzetközi szövetségének végrehajtó bizottsága szerdán befejezte tanácskozását. kétnapos zárt ülésen készítette elő azokat a tárgyalási anyagokat, amelyek az sznsz központi bizottsága csütörtök reggel kezdődő - három napra tervezett - ülésének napirendjén szerepelnek. ezek közül a legfontosabb a világszervezet jövőben követendő politikai irányvonalának meghatározása; a fejlődő országok megsegítésében való közreműködés formái; állásfoglalás a világéleke időszzerű kérdéseiben és számos, a világszervezet alapszabályszerű működésével összefüggő témában, beleértve a pénzügyi kérdéseket is.

további fontos eseménye volt a napnak az Intercoop bizottság igazgatóságának ülése és taggyűlése. az sznsz szövzeti kis-, illetve nagykereskedelmi bizottságainak összehívásával 1970-ben létrejött testület célja a nemzetközi együttműködés az iparcikkek és élelmiszerek beszerzésében, amellyel, hogy közös vállalatok útján tevékenyen részt vesz különféle termelési kooperációk szervezésében is.

/folyt.köv./
17.10/a

- 41 -

NA 1710

bb.65./ kereskedelmi.....folyt./-a

tagjai 20 ország - köztük bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, magyarországi és lengyelországi - 30 szövetségi szervezetet képviselik. a tanácskozásokat j.sallborg, a bizottság igazgatója vezette.

a taggyűlést a magyar fogyasztás szövetségei nevében dr. molnár frigyos, a szövetség elnöke köszöntötte. tájékoztatást adott a mintegy 1 millió 500 ezer tagot tömörítő, az ország kiskereskedelmi forgalmának csaknem egyharmadát lefedő 576 áfész tevékenységéről. leszögezte: a korszerű, szocialista szövetségi politikai elvekre alapozva hazánkban minden lehetőség adott a fogyasztási szövetségek sokoldalú fejlődéséhez.

a taggyűlésen szó volt arról, hogy az eltérő társadalmi rendszerű országok szövetségei között is lehetséges a jövőben még szorosabb kapcsolatokat kiépíteni. a bizottság részéről megvan a készség az együttműködés fokozására, aminek egyik feltételét az információcseré javításában látták. galambos istván, a hungarocoop vezérigazgatója felszólalásában utalt arra, hogy magyar, japán és nsz-beli szövetségi szervek között már is gyümölcsöző kapcsolatok léteznek, amelyek példáját érdemes lenne más országok gyakorlatában is hasznosítani.

a tőkés országok szövetségi bankjait, pénzügyi intézeteit képviselő bankbizottság zárt ülést tartott. ez a bizottság egyébként szorosan együttműködik a nem hivatalos takarékos és hitelösszekötő bizottsággal a szövetségi fejlesztési évtized határozásának támogatásában.

a munkás termelő és kézműipari szövetségi bizottság tagjai a. antoni elnök vezetésével rév lajosnak, az okisz elnökének kíséretében ezen a napon tekintették meg az idén csaknem 100 millió rubel és több mint 30 millió dollár értékű szövetségi terméket exportáló hungarocoop alkalmi árubemutatóját. innen a vendégek a kémiai és vegyi műszereket előállító radelkis szövetségbe látogattak.

ezt követően a vendégek fölkeresték a gobelin szövetségi rózsadombi műtermét, amelynek munkájában 240. művész vesz részt. a látottakról a vendégek mindenütt nagy elismeréssel nyilatkoztak.

a délutáni órákban ennek a bizottságnak a tagjai az okisz szabadsághegyi üdülőjében az okisz-elnökség tagjaival, főosztályvezetőivel és a kiszöv-elnökökkel folytattak baráti eszmecsere-t.

/ati/

17.15/a

NA 1700

- 42 -

bb.68. a szakszervezetek országos tanácsának ülése

t sl/tr/p ie la

1973. október 10.

szerdán ülést tartott a szakszervezetek országos tanácsa. az ülésen résztvevő nyers rezsó, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb titkára is. a szot első napirendi pontként a szakszervezetek gazdaságpolitikai tevékenységével foglalkozott.

nemeslaki tivadar, a szot titkára rámutatott, hogy a szakszervezetek kollektív érdekvédelmi tevékenysége ma már a termelés, az elosztás és a fogyasztás egészére kiterjed. a szakszervezetek megfelelő jogokkal rendelkeznek ahhoz, hogy valamennyi területen a dolgozók érdekeinek megfelelően segítsék a gazdasági élet fejlődését. mint mondotta, a novemberi párthatározat szellemében egész sor probléma megoldását kezdeményezték, s álláspontjukat továbbra is rendszeresen kifejtik a szakszervezetek. rámutatott, hogy a népgazdaság az elmúlt években egészségesen fejlődött, az 1968 előtti időszakhoz képest gyorsult a nemzeti jövedelem - és a reáljövedelem növekedésének üteme, számottevően javult a munka termelékenysége. hangoztatata, hogy most már a műszaki fejlesztésben a munka-és üzemszervezésben is gyorsabban kellene előbbre haladni. szükséges, hogy az eddigieknél jóval tágabb teret kapjon az ujitómozgalom. a szakszervezetek elfogadhatatlannak tartják, hogy fejlődésünk mostani intenzív szakaszában nem bontakozott ki úgy az ujitómozgalom, mint az azt megelőző időszakban. javasolta, hogy a gazdasági szabályozók továbbfejlesztése során tartsanak jobb feltételeket az ujitások anyagi elismerésére. jelenleg ugyanis a megfelelő anyagi elismerés hiánya gátolja például a munkavédelmi, az egészségügyi és a beruházási jellegű ujitások benyújtását és realizálását.

az előadó a munka-és üzemszervezésben is több problémára hívta fel a figyelmet. igaz ugyan, hogy az 1971. decemberi párthatározat nyomán sokan felismerték a munka-és üzemszervezés fontosságát, a helyzet azonban még ma sem kielégítő. e fontos munkában még mindig sok a formális vonás. egyes vállalatok anyagi lehetőségeiket figyelmen kívül hagyva irreális, megvalósíthatatlan szervezési programok kidolgozására fecserélik energiáikat, s a segítséget a központi pénzalapokból várják. másutt még a célok meghatározásáig sem jutottak el, csupán a felmérések kezdeti szakaszában tartanak. sürgette, hogy a vállalati szakszervezeti szervek is hatékonyabban segítsék a munka-és üzemszervezés korszerűsítését. arról is szólt, hogy a sokkal határozottabb lépéseket kell tenni a munkaerőhelyzet javítására. azokról a munkaterületekről, amelyek nem nővelik, hanem fogyasztják a nemzeti jövedelmet, bátrabban csoportosítsák át a munkaerőt a népgazdaság számára hasznosabb munkahelyekre.

/folyt köv./
17.30/p

-43-

NA 1700

bb.68./ a szakszervezetek.....1.folyt./-a

részletesen szólt a dolgozók anyagi és erkölcsi elismerésének jelentőségéről. - a dolgozók joggal teszik szóvá - mondotta, hogy elrontott munkák helyrehozásával, rosszul ütemezett programok hajrá munkával történő elvégzésével több pénzt lehet keresni, mint kiemelkedő, alkotó tevékenységgel, ujtással, a munkaversenyvállalások eredményes teljesítésével. a munkások erkölcsi elismerése sem mindig kielégítő. az előadó utalt arra, hogy az elmúlt öt évben az elnöki tanács által adományozott kitüntetéseknek csak mintegy 12-15 százalékát kapták a fizikai dolgozók, ők is nagyrészt az alacsonyabb fokozatokat. a szakszervezetek helyesléssel tették tudomásul, hogy az országgyűlés legutóbbi ülésén az elnöki tanács is változást sürgetett a kitüntetések arányaiban.

az üzemi demokrácia kérdéseiről szólva kifejtette, hogy a jelentősebb előrehaladáshoz tovább kell korszerűsíteni a vállalati belső mechanizmust, fokozni kell a helyi vezetők önállóságát, jogkörét és felelősségét. az üzemi demokráciának igen fontos tényezője az immár egy és negyedmillió dolgozót tömörítő szocialista brigádmozgalom, amelynek egyre nagyobb a tekintélye. rövidesen megkezdődnek a vállalati brigádvezetői tanácskozások, amelyek jó fórumot kínálnak a vezetést és a beosztottakat közösen érintő problémák részletes megvitatására.

szólt a fogyasztói árak alakulásáról is, hangsúlyozva, hogy fokozottan figyelemmel kell kísérni az áremelkedések mértékét és hatásait. ha az árváltozások tendenciája a tervezettől felfelé eltér, határozott és gyors intézkedéseket kell tenni. a szakszervezetek véleménye szerint ilyen intézkedésekre jelenleg elsősorban a zöldségárak, valamint a konfekcionált felsőruházati cikkek és a lábbelik árával kapcsolatban van szükség. végül a szakszervezeti szervek feladatait elemezte.

a beszámolót vita követte. e napirendi pont vitájában felszólalt nyers rezső is.

/folyt.köv./

17.35/a

- 44 -

M. 17³⁵

bb.68./ a szakszervezetek.....2.folyt./-a

/ nyers rezső beszédét 54.sz. anyagunkban ismertettük./

második napirendi pontként timmer józsef, a szot titkára a nemzetközi szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseit elemezte.

mint mondotta, a magyar szakszervezetek elsősorban a szocialista országok szakszervezeteivel bővítették tovább kapcsolataikat. a legutóbbi néhány hónapban a szot vezetői valamennyi európai szocialista ország szakszervezetének vezetőjével találkoztak. a tapasztalatok egyértelműen bizonyítják, hogy a szocialista országokban nagymértékben megnőtt a szakszervezetek sulya a társadalom építésében. a szocialista országok szakszervezetei a lényegét tekintve azonos módon végzik munkájukat, de valamennyinek a tevékenységében van sajátos, a hazai körülményeknek megfelelő vonás is. nagymértékben megnövekedett az új utak, az új lehetőséget keresése a szakszervezeti mozgalomban, különösen az érdekvédelem és a szocialista demokrácia kiszélesítésének munkájában növekszik aktivitásuk.

a kétoldalu kapcsolatokon túlmenően a különböző világnézeti szakszervezetek sokoldalu kapcsolataiban is egyre inkább résztvesznek a magyar szakszervezetek. az ideológiai nézetkülönbségek ellenére is lehetséges a különböző világnézeti szakszervezetek összefogása, együttműködése. a szakszervezetek európai szövetségét a szabad szakszervezetek nemzetközi szövetségének európai tagszervezetei hozták létre. céljaival azonban az szvsz-hez tartozó szakszervezetek is egyetértének. az szvsz-hez hasonlóan a szövetség is követeli az árstabilitást, az európai kollektív szerződések megkötését, a vendégmunkások helyzetének rendezését. lehetőségessé vált, hogy szakszervezeteink ezekben a kérdésekben együttműködjenek, akcióegységet alkossanak.

az előadó utalt arra, hogy a nemzetközi szakszervezeti mozgalom kiemelkedő eseménye lesz a várnában október 15-én kezdődő viii. szakszervezeti világkongresszus.

/folyt.köv./
17.40/a

- 45 -

M. 17⁴⁰

bb.68./ a szakszervezetek....3.folyt./-a

a kongresszus elé kerülő dokumentumokat a magyar szakszervezetek támogatják. a kongresszus az egység, a szolidaritás és a béke jegyében tanácskozik majd, s ajtót nyit valamennyi szakszervezet előtt, amely e fontos célokkal egyetért. örvendetes, hogy eddig már mintegy 90 szövetség-en kívüli szakszervezet jelentette be részvételét, köztük a munka világszövetsége, az összafrikai szakszervezeti szövetség, az arab szakszervezetek nemzetközi szövetsége, a szabad szakszervezetek nemzetközi szövetségének számos szervezeté valamennyi kontinensről. a kongresszusra összesen több mint 140 szakszervezet képviselői jönnek el, s bármelyik küldöttség részt vehet a bizottsági munkákban, sőt - a szervezeti kérdések kivételével - szavazati joguk is lesz. a magyar küldöttség a magyar szakszervezeti mozgalom nevében kifejezi majd szolidaritását mindazokkal a szakszervezetekkel, amelyek a társadalmi haladásért küzdenek. közreműködik delegációnk abban, hogy a kongresszus határozatai még hatékonyabban szolgálják a munkások érdekvédelmét.

a szakszervezetek országos tanácsa mindkét beszámolót elfogadta./mti/

--

bb.67. huszonhét malac egy kocától

vid/fm/a/La

1973. október 10.

a jánosházi szakosított sertéstelepen az 1253. számú anyakoca - amely most malacozott harmadszor - huszonhét utódot hozott a világra, amelyek közül 25 született életképes állapotban. a szaporulat össz-súlya 38 kilogramm.

a jánosházi nagy malacszaporulathoz hasonló esetre még nem volt példa vas megyében./mti/

--

17.50/a

- 46 -

17.50/a

bb.66. új telefon-mellékközpont szolnokon

vid/fm/a/La

1973. október 10.

nagy tiborné, a debreceni postaigazgatóság vezetője szerdán átadta rendeltetésének szolnok új, négyszáz vonalas telefon-mellékközpontját, amelyet a város új zagyvaparti lakótelepén létesítettek. a központ üzembehelyezése lehetőséget nyújt arra, hogy növeljék a telefonelőfizetők számát, s a népes lakótelep is összeköttetést tarthasson a „külvilággal”, szolnokon egyébként ez a második négyszáz vonalas mellékközpont. az elsőt a vörös csillag uti új lakótelepen helyezték üzembe./mti

--

bb.70. todor zsirov,

gg/hi/a/La

1973. október 10.

a bolgár kommunista párt központi bizottságának első titkára, a bolgár népköztársaság államtanácsának elnöke és sztanko todorov, a bolgár népköztársaság minisztertanácsának elnöke táviratban mondott köszönetet kádár jánosnak, losonczy pálnak, és focok jennek a bolgár nemzeti ünnep alkalmából küldött jókívánságaikért./mti/

--

bb.71. kitüntetés

kóhi/mmé/a/La

1973. október 10.

a népköztársaság elnöki tanácsa járai rudolf fotóművészek, a magyar távirati iroda főmunkatársának 60. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismerésül a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta./mti/

--

17.55/a

- 47 -

17.55/a

bb.69. háromszáztizenhét tanácsai bizottság működik komárom megyében - a megyei tanács ülése

vid/fm/a/La

1973. október 10.

a komárom megyei tanács szerdai ülésén - amelyen részt vett havasi ferenc, a megyei pártbizottság első titkára is - a tanácstörvény végrehajtásának eddigi megyei tapasztalatait vitatták meg. számos tényt sorakoztattak fel arról, hogy mennyire erősödött a tanácsok népképviselői jellege. a megyében 317 tanácsai bizottságot hoztak létre és ezekben az 1200 tanácstag mellett több mint 500 szakember dolgozik. a bizottságok a múlt évben 730 javaslatot tettek.

tavaly a tanácstagok beszámolókon több mint negyvenezen vettek részt, a ciklusprogramok megvitatásánál öt és félezer választó fejtette ki álláspontját. ilyen és hasonló számok jelzik a tanácsok és a választók jó együttműködését, amelyvel eredményesebbé vált a gazdasági szervező, a kulturális, az egészségügyi és a szociálpolitikai munka a megyében a. a járási hivatalok tevékenysége megfelel a várakozásnak.

az önkormányzat erősödését jól tükrözi többek között az, hogy a tanácsok a törvény megjelenése óta csaknem 150 rendeletet alkottak. örvendetes, hogy a területi elv előtérbe kerülésével megerősödött a tanácsai és nem tanácsai szervek együttműködése és az összefogással két év alatt 270 millió forint értékű beruházást tudtak megvalósítani.

a lakosság jó tapasztalatokat szerzett a tanácsai szakigazgatás egyre hozzáértőbb és gyorsabb munkájáról. egyedül a megyei tanácsnál az utóbbi három évben az iktatott és a határozatjellegű iratok száma meghaladta a másfél milliót. a nagymennyiség ellenére a 30 napon túl huzódó intézkedések aránya csupán 2,16 százalék volt. a községek lakosságát érintő ügyeknek 80 százalékát intézik már helyben, a korábbi negyven százalékkal szemben

/folyt.köv./
18.05/a

- 48 -

A 1805

bb.69./háromszáztizenhét....folyt./-a

a munka további javítása érdekében a tanácsülés megbizta az ügyrendi bizottságot, hogy vizsgálja felül a megyei tanács szervezeti és működési szabályzatát és a legújabb követelményeknek megfelelően tegyen javaslatot a kiegészítésekre, módosításokra. javasolták, hogy kezdjenek hasonló munkához a helyi tanácsok is./mti/

.-.

bb.72. átadták rendeltetésének az ország egyik legkorszerűbb szakosított tehenészeti és hizómarha telepét

vid/fm/a/La

1973. október 10.

szerdán átadták rendeltetésének a szombathelyi állami tangazdaság rábafüzesi 1020 férőhelyes szakosított tehenészeti telepét, valamint a táplánszentkereszti 2112 férőhelyes hizómarhatelepét. az átadási ünnepségen, amelyen megjelent kovács Antal, a vas megyei pártbizottság első titkára és dr. gonda györgy, a vas megyei tanács elnöke is - kazareczki kálmán mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes mondott beszédet. többek között hangsúlyozta, hogy vas megyében nagy hagyományai vannak a szarvasmarhatenyésztésnek, s a 252 millió forintos beruházás nagyban hozzájárul a szarvasmarha-program végrehajtásához és példát mutat az ország többi nagyüzemeinek. az új létesítmények megfelelnek a világszinvonal követelményeinek. ekkora telepek ennyi idő alatt még nem készültek a magyar mezőgazdaságban, s ezért nagy elismerés illeti a tervezőket, a beruházókat, kivitelezőket egyaránt. a kormányprogram megvalósítása a tehenészetben és a hizlalásban egyaránt megköveteli a szakosítást. a telepeket holland vörös lapályfajta szarvasmarhákkal telepítik be. a tervek szerint egy-egy tehéntől évi 5.500 liter tejet fejnek. így már gazdaságosan üzemeltethető a telep.

a program szerint hazánkban annyi tejet kell termelni gazdaságosan, amennyi a belső fogyasztáshoz szükséges, s minden erővel fokozni kell a hustermelést.

/folyt.köv./
18.15/a

- 49 -

A 1840

bb.72./ átadták.....folyt./-a

ehhez a kormány, a minisztérium jelentős támogatást nyújt. nem könnyű a szarvasmarha program végrehajtása; a kezdeményezők, az elsők helyzete mindig a legnehezebb. ezért is nagy elismerés illeti a gazdaság vezetőit, mert bátran hozzá fogtak a beruházáshoz, s dicséretesen valósították meg a terveket.

a miniszterhelyettes köszönetet mondott mindazoknak, akik közreműködtek az új létesítmények építésében, s miniszteri kitüntetést nyújtott át a munkában kitűnt dolgozóknak -

az új tehéntechnológiai telep berendezését az alfalával svéd cég szállította. unilaktor elnevezésű, automata fejőberendezés a legkorszerűbb. Európában ez a második: az első sziciliában szerelték fel a svéd gyár szakemberei. az üzemben a takarmány-kiosztás távvezérléses rendszerrel történik. a kombinált boxos, atom nélküli, zárt, kötetlen tartású az üzem.

a borjunevelésre a kötött tartás a jellemző az új telepen. a borjunevelőben nem szoptatják, hanem kalibrált edényekből itatják a borjakat. itt is melegpadlás, atom nélküli a tartás. a bikaborjak tíz napig maradnak a nevelőben, majd a tápláltszentkereszti hizómarhatelepre kerülnek, s 14-16 hónapos korukban érik el az 5 - 5.5 mázsás súlyt. a telep saját szárító és granuláló üze me állítja elő a takarmányt. a telepen jelenleg 811 holland vörös lapályfajta szarvasmarhát hizlalnak s folyamatosan töltik fel a férőhelyeket. teljes üzemi létszám 2.112 marhát hizlalnak majd.

az új létesítményeket dr. németh miklós, a gazdaság igazgatója vette át. /mti/

..-

bb.74. megkezdődtek békésben a kpvdaz xiii. kulturális napok

vid/fm/a/La

1973. október 10.

a tizenharmadik alkalommal megrendezett kpvdaz kulturális napok programját szerdán sarkadon nyitották meg. a művelődési központban. ünnepi műsort adott a sarkadi irodalmi színpad és a békéscsabai szimfónikus zenekar. a következő napokban mintegy félszáz rendezvényre kerül sor. többek között a szocia. lista brigádvezetők baráti találkozója, szellemi vetélkedő, politikai előadássorozat, műsoros estek szerepelnek a programban. /mti/

18.25/a

NA 1840

- 50 -

bb.73. a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

a/La

1973. október 10.

31. lábatlani cementgyár
  32. lakótelep cölöpökön
  33. dr. marczali lászló frankfurtba utazott
  34. bkv
  35. új forrás a bükk tetején
  36. vahtangov színház
  37. csontváry muzeum
  38. jugoszláv szakemberek a kiskörei vízlépcsőnél
  39. szalámigyártás
  40. tiszta vízállása
  41. iskolaavatás szegeden
  42. termelőüzem közös beruházásból
  43. veremház
  44. a fővárosi tanács vb ülése
  45. bocskai emlékkiállítás
  46. tanácskozás a muzeumok szerepéről
  47. kopernikusz emlékműsor
  48. a tolna megyei tanács ülése
  49. bortároló
  50. jugoszláv italbemutató
  51. befejeztek a nemzetiségi falugyűlések
  52. műszaki könyvkiállítás békéscsabán
  53. magyar-ndk baráti találkozók heves megyében
  54. nyers rezső felszólalása a szot ülésen
  55. az mszmp fejér megyei bizottságának ülése
  56. személyi változások a szot-nál

  57. bkv közlemény
  58. ókortörténeti társaság
  59. a békés megyei cigányügyi koordinációs bizottság ülése
  60. lottó ajándéksorsolás
  61. szocialista országok irodalmi folyóiratainak főszerkesztői
  62. apró antal látogatása a 11. kerületben
  63. ifjusági csillagászati szabadegyetem
  64. focok jeno látogatása a pm-ben / tévesen 54. számmal ment ki/
- /folyt.köv./
18.30/a

- 51 -

NA 1840

bbb.73./ a belföldi.....folyt./-a

- 65. sznsz
- 66. új telefon-mellékközpont
- 67. huszonhét malac
- 68. szot.-ülés
- 69. a komárom megyei tanács ülése
- 70. todor zsvkov távirata
- 71. kitüntetés
- 72. tehenészeti telep
- 73. hírjegyzék.

/mti/

---

felhasználható: 19.00 órától

bb.75. a görög nemzeti színház a fővárosi operettben

t/ró/gk/hi/a/La

1973. október 10.

szerdán ismét a görög nemzeti színház társulatának tagjai voltak a nézők a fővárosi operettszínházban. a színház első drámai trilógiája első része, az agamemnon színre vittele után ezután a további két részt, az „áldozatvivők”-et és az „eumeniszek”-et állították színpadra, egy műsorban./mti/

---

felhasználható: 22.00 óra után

bb.76. a szegedi egyetemi színpad ősbemutatója

vid/fm/a/La

1973. október 10.

a szegedi józsef attila tudományegyetem kisz-szervezetének dugonics téri pinceklubjában szerdán éjszakai előadásoként ősbemutatót tartott a „kiváló együttes”, címmel kiadott szegedi egyetemi színpad. sarkadi imre „kőműves kelemen”, című töredékdrámájából készített előadásukat vitték színre, paál istván rendezésében./mti/

18.40/a

- 52 -

NA 1840

bb.77. időjárásjelentés

gg/a/La

1973. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti október 10-én, szerdán este:

enyhe idő

várható időjárás csütörtök estig az északi megyékben időnként megnövekvő felhőzet, egy-két helyen kisebb eső mérsékelt, napközben élénk északnyugati, nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 16-21 fok között./mti/

---

bb.78. az sznsz kereskedelmi bizottságának szakmai programja

gg/a/La

1973. október 10.

az intercoop, a szövetkezetek nemzetközi szövetsége kereskedelmi bizottságának budapesti tanácskozó tagjai szerdán délután szakmai programon vettek részt. a delegátusok dr. molnár frigyos szövsz elnök társaságában a hungarocoop szövetkezeti külkereskedelmi vállalatnak a piacutató intézet bemutató termében rendezett kiállítását tekintették meg, ahol galambos istván vezérigazgató ismertette a vállalat tevékenységét. ezután a küldöti kereskedelmi szakemberek gödöllőre látogattak, ahol a helyi fogyasztási szövetkezet áruházában magyaróvári pál, a szövetkezet elnöke tájékoztatta a vendégeket, többek között elmondva, hogy az áfész évi 300 millió forintos összforalmának egyharmadát az áruház adja. a 17 országból érkezett delegátusok elismeréssel nyilatkoztak a látottakról./mti/

18.45/a

- 53 -

NA 1910

bb.79. különös gyermekbaleset

1 ms /gg/p la

1973. október 10.

történt szerdán délután a nagykörut és a baross utca sarkánál levő villamosmegállóban egy fiatal apa, a 28 esztendőes katona István karján tartotta két éves Enikő nevű kislányát. nyilván rosszul ítélte meg a járdaszívet és a villamos közötti távolságot, mert a Boráros tér felől beérkező villamos meglökte a gyermeket tartó karját. ennek következtében a kislány az uttestre zuhant, éppen egy arra haladó személyautó elé, amelynek vezetője azonban még idejében le tudta kocsiját fékezni. sajnos, a mögötte haladó taxi vezetője nem tartotta meg a követési távolságot, ennek következtében beleütközött az előtte levő kocsiba és rálökte a kisgyerekeket, akiket a mentők lábtöréssel, súlyos állapotban szállítottak kórházba. /mti/

-. -

bb.80. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 ó-tól zárásig

a/la

1973. október 10.

- 74. kpvdsz kulturális napok
- 75. görög nemzeti színház
- 76. szegedi egyetemi színpadok
- 77. időjárásjelentés
- 78. sznsz kereskedelmi bizottságának programja
- 79. gyermekbaleset
- 80. hírjegyzék

/mti/

-. -

- v é g e -

21.00/a

- 54 -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsébet

142102